

Naturvårdslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att

- 1) trygga den biologiska mångfalden,
- 2) värna naturens skönhet och landskapets värde,
- 3) främja anpassning till klimatförändringen,
- 4) stödja hållbart nyttjande av naturtillgångarna och av naturmiljön,
- 5) öka medborgarnas naturkännedom och miljömedvetenhet,
- 6) främja naturforskningen.

För att förverkliga de syften som avses i 1 mom. ska naturvården utformas så att en bevarandestatus som är gynnsam för landets naturtyper och vilda arter kan uppnås och bibehållas.

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på skyddet och vården av naturen och landskapet.

På skötsel och användning av skog till den del det föreskrivs om detta i skogslagen (1093/1996) tillämpas dock endast 4, 16, 70, 73, 74, 76—79, 81—83, 85, 104, 124, 125 och 127 § samt 5—7 och 10 kap.

Om det för ett projekt krävs undantag enligt 66 eller 83 § samt miljötillstånd enligt miljöskyddslagen (527/2014), tillstånd enligt vattenlagen (587/2011) eller tillstånd för täktverksamhet enligt marktäktslagen (555/1981), iaktas vid behandlingen av ärendet vad som i lagen om samordning av vissa miljörelaterade tillståndsförfaranden (764/2019) föreskrivs om samordning av behandlingen av tillståndsansökningar.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *biologisk mångfald* variationsrikedomen bland levande organismer som är landbaserade eller marina eller ingår i andra akvatiska ekosystem eller ekologiska helheter samt mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem,

2) *naturtyper* land- eller vattenområden som kan avgränsas och där liknande miljöförhållanden råder och som kännetecknas av vissa växt- och djurarter,

RP 76/2022 rd

MiUB 17/2022 rd

RSv 227/2022 rd

3) *gynnsam bevarandestatus för en naturtyp* att naturtypens naturliga utbredningsområde och de områden där den förekommer bevaras eller utvidgas, att den struktur och funktion som krävs för att naturtypen ska kunna bibehållas på lång sikt bevaras och att bevarandestatusen för de arter som är karakteristiska för naturtypen är gynnsam,

4) *gynnsam bevarandestatus för en art* att arten på lång sikt kommer att förbli livskraftig i sin naturliga livsmiljö,

5) *ekologisk kompensation* att försämringar som orsakas av arter och naturtyper kompenseras, genom förbättring av tillståndet för arterna och naturtyperna utanför det område som försämrats, när försämringar i första hand har undvikits, i andra hand minimerats och, om möjligt, tillståndet för de arter och naturtyper som orsakats av försämringar har återställts i det område som försämrats,

6) *hållbart nyttjande av den biologiska mångfalden* nyttjande av komponenter av biologisk mångfald på ett sätt och i en utsträckning som inte leder till långsiktig minskning av biologisk mångfald, genom vilket dess potential att tillgodose nuvarande och kommande generationers behov och förväntningar bibehålls,

7) *naturskada* skada som med avseende på uppnåendet eller bibehållandet av en gynnsam bevarandestatus för naturtyper och arter har en betydande och mätbar direkt eller indirekt negativ effekt som det med stöd av 39 § 2 mom. eller 83 § inte har beviljats undantag för, och som orsakas

a) de naturvärden i de i 5 kap. avsedda områdena i nätverket Natura 2000 för vilkas skydd området har införlivats i nätverket,

b) de arter som avses i artikel 4.2 i och arter som anges i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar, nedan *fågeldirektivet*, och de arter som anges i bilaga II till rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, nedan *habitatdirektivet*,

c) sådana förekomstplatser för i underpunkt b avsedda arter som det på det sätt som föreskrivs i 79 § är förbjudet att förstöra eller försämma,

d) de arter som avses i 78 § eller föröknings- eller rastplatserna för individer av de djurarter som avses i 78 §.

4 §

Internationella fördrag

Utöver bestämmelserna i denna lag finns det i de internationella fördrag som är bindande för Finland bestämmelser om skydd av naturen och vilda arter.

5 §

Europeiska unionens direktiv

Genom denna lag genomförs habitatdirektivet och fågeldirektivet till andra delar än vad som gäller de djurarter som avses i 5 § i jaktlagen (615/1993), samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador, nedan *miljöansvarsdirektivet*, om det inte föreskrivs något annat om dess genomförande i någon annan lag.

6 §

Skydd för samekulturen

De myndigheter som svarar för verkställigheten av denna lag ska se till att verkställigheten av lagen inte i sig eller tillsammans med andra verksamheter medför mer än ringa försämring i

förutsättningarna för utövande av samekulturen och att förutsättningarna för utövande av samekulturen kan tryggas och i den mån det är möjligt förbättras.

Ett beslut som meddelas med stöd av denna lag får inte i sig eller tillsammans med andra verksamheter medföra mer än ringa försämring i förutsättningarna att på samernas hembygdsområde enligt 4 § i sametingslagen (974/1995) bedriva traditionella samenärningar eller annars bevara och utveckla samekulturen eller mer än ringa försämring i skolternas levnadsförhållanden eller möjligheter att bedriva i skoltlagen (253/1995) avsedda naturnärningar i skoltområdet.

7 §

Försiktighetsprincipen

Vid beslutsfattande enligt denna lag eller en förordning som utfärdats med stöd av den ska uppmärksamhet fästas vid risken för betydande minskning eller förlust av den biologiska mångfalden, även om det inte finns säkerställd vetenskaplig kunskap om detta.

8 §

Främjande av miljömedvetenhet

De myndigheter som avses i 2 kap. ska i sin verksamhet främja miljöfostran samt medborgarnas och privata och offentliga aktörers miljömedvetenhet i syfte att trygga den biologiska mångfalden.

2 kap.

Myndigheter och andra aktörer inom naturvården

9 §

Statliga naturvårdsmyndigheter

Miljöministeriet svarar för den allmänna styrningen, uppföljningen och utvecklingen av natur- och landskapsvården. Miljöministeriet är den administrativa myndighet som avses i rådets förordning (EG) nr 338/97 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem, nedan *CITES-förordningen*.

Närings-, trafik- och miljöcentralen främjar skyddet och ett hållbart nyttjande av den biologiska mångfalden samt vården av landskapet inom sitt område, svarar för sina myndighetsuppgifter enligt denna lag, har tillsyn över att bestämmelserna i naturvårdslagen följs och för talan för att tillvarata det allmänna naturvårdsintresset. Närings-, trafik- och miljöcentralen är dessutom stödmyndighet enligt 4 kap. och styr, övervakar och främjar genomförandet av stödet samt stöder i ärenden som hör till dess verksamhetsområde så långt det är möjligt kommunens verksamhet.

Forststyrelsen svarar för de uppgifter som hänförs till förvaltningen, användningen och skötseln av statens nätverk av naturskyddsområden samt för andra myndighetsuppgifter som anvisats den i denna lag.

Gränsbevakningsväsendet deltar i tillsynen över att denna lag iakttas i naturskyddsområden.

Tullen övervakar att denna lag och CITES-förordningen iakttas vid import, export, återexport och transitering.

10 §

Expertmyndigheter inom naturvården

Finlands miljöcentral tar fram information som gäller den biologiska mångfalden och sköter uppgifter som hänför sig till uppföljning. Finlands miljöcentral är den behöriga myndighet som avses i CITES-förordningen när det gäller utfärdande av tillstånd och intyg.

Naturhistoriska centralmuseet svarar för sin del för uppgifter som hänför sig till skydd, uppföljning och informationshantering som gäller arter samt är den vetenskapliga myndighet som avses i CITES-förordningen.

Närmare bestämmelser om expertmyndigheternas uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Kommunen

Kommunen främjar skyddet av den biologiska mångfalden samt landskapsvården inom sitt område.

12 §

Finlands naturpanel

Statsrådet tillsätter för en tid av fyra år åt gången Finlands naturpanel, som är ett oberoende vetenskapligt sakkunnigorgan. I naturpanelen ska olika vetenskapsområden vara representerade.

Naturpanelen har till uppgift att ta fram, sammanställa och analysera vetenskaplig kunskap för planeringen, genomförandet, uppföljningen och beslutsfattandet i fråga om politiska åtgärder som gäller biologisk mångfald. Med avseende på dessa uppgifter kan naturpanelen också ge utlåtanden om planer och andra handlingar som påverkar den biologiska mångfalden. Naturpanelen kan också ta fram andra utredningar och material som den vid behov informerar allmänheten och beslutsfattarna om. Till medlemmarna i Finlands naturpanel kan det betalas ett skäligt arvode för skötseln av uppgiften.

Närmare bestämmelser om naturpanelens uppgifter och sammansättning, om andra förfaranden som gäller naturpanelens verksamhet och om utnämningen av medlemmarna och om medlemmarnas mandatperioder och arvoden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap.

Naturskyddsplanering

13 §

Nationell strategi och nationellt handlingsprogram för biologisk mångfald

Miljöministeriet utarbetar i samarbete med andra ministerier och centrala aktörer den nationella strategin för biologisk mångfald och handlingsprogrammet för att genomföra strategin. I strategin för biologisk mångfald sätts det upp riksomfattande verksamhetsmässiga, kvantitativa och tidsmässiga mål för att stoppa förlusten av biologisk mångfald och förbättra tillståndet för den biologiska mångfalden.

I handlingsprogrammet för biologisk mångfald ska de åtgärder som behövs för genomförandet av strategin för biologisk mångfald specificeras och de som ansvarar för genomförandet av åtgärderna och uppföljningen av åtgärdernas effektivitet utses. Miljöministeriet svarar för uppföljningen av strategin för biologisk mångfald och handlingsprogrammet och rapporterar till statsrådet om genomförandet av strategin.

Den nationella strategin för biologisk mångfald godkänns av statsrådet.

Närmare bestämmelser om utarbetandet av strategin för biologisk mångfald och handlingsprogrammet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan för sitt område utarbeta en genomförandeplan för den biologiska mångfalden som gäller den strategi för biologisk mångfald och det handlingsprogram som avses i 1 mom. Vid utarbetandet av genomförandeplanen ska en tillräcklig växelverkan med de centrala aktörerna i området säkerställas.

Beredningen och uppföljningen av strategin och handlingsprogrammet och den regionala genomförandeplanen ska grunda sig på bästa tillgängliga vetenskapliga kunskap. Vid beredningen ska de planer som avses i 9—12 § i klimatlagen (423/2022) beaktas.

14 §

Åtgärdsprogram för frivilligt naturskydd

I syfte att främja den biologiska mångfalden på frivillig väg kan det utarbetas åtgärdsprogram för skydd av livsmiljöer, naturtyper och arter och förbättring av deras tillstånd. Åtgärdsprogram utarbetas av det behöriga ministeriet.

I åtgärdsprogrammen ska fastställas flera års kvantitativa och kvalitativa mål för åtgärder som främjar den biologiska mångfalden, ministeriernas och de statliga myndigheternas ansvar samt uppföljningen av genomförandet och effektiviteten.

Åtgärdsprogram utarbetas för att främja och trygga naturvärden av riksintresse, men program kan också utarbetas för att gälla regionalt.

Åtgärdsprogrammen för frivilligt naturskydd godkänns av statsrådet.

15 §

Naturskyddsprogram

För att trygga naturvärden av riksintresse kan naturskyddsprogram utarbetas, genom vilka områden reserveras för naturskyddsändamål.

Av ett naturskyddsprogram ska det framgå vilket slags åtgärder som anses äventyra programmens syften.

Naturskyddsprogrammen utarbetas av miljöministeriet. När naturskyddsprogram utarbetas ska de vars fördel eller rätt saken berör ges tillfälle att bli hörda. Bestämmelser om hörande av parter vid utarbetande av program finns i 34 § i förvaltningslagen (434/2003).

Naturskyddsprogrammen godkänns av statsrådet.

Närmare bestämmelser om utarbetandet av ett naturskyddsprogram och om dess innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §

Naturskyddsprogrammets rättsverkningar

I ett område som ingår i ett av statsrådet godkänt naturskyddsprogram får det inte vidtas åtgärder som äventyrar syftet med skyddet av området. En åtgärdsbegränsning gäller trots eventuella besvär, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja tillstånd till avvikelse från en begränsning enligt 1 mom., om syftet med skyddet inte nämnvärt äventyras.

När statliga myndigheter och inrättningar planerar sina åtgärder och fattar beslut om att de ska vidtas, ska de se till att åtgärderna inte försvårar genomförandet av naturskyddsprogrammen.

17 §

Deltagande och växelverkan

Vid naturskyddsplanering ska ekonomiska, sociala och kulturella synpunkter samt regionala och lokala särdrag beaktas. Vid beredningen av planer och program ska en tillräcklig offentlig kommunikation samt samarbete och växelverkan mellan olika myndigheter och andra aktörer säkerställas. Dessutom ska allmänheten ges tillfälle att bekanta sig med utkastet till planer och program och framföra sin åsikt om dem.

När arbetet med ett naturskyddsprogram inleds ska miljöministeriet informera om detta så att det skapas förutsättningar för en offentlig debatt.

18 §

Uppföljning av naturskyddet

Miljöministeriet ska i samarbete med andra behöriga myndigheter ordna uppföljning av utbredning, förekomst och frekvens av naturtyper och vilda arter samt bedöma bevarandestatusen för arter och naturtyper och förändringar i den. Då ska hänsyn särskilt tas till de hotade arterna och naturtyperna och uppföljningen av hur hotgraden hos dem utvecklas, de naturtyper och arter av unionsintresse som avses i habitatdirektivet samt de vilda fågelarter som avses i fågeldirektivet.

Om det utifrån uppföljningen kan bedömas att bevarandestatusen för en art eller naturtyp inte är gynnsam, ska miljöministeriet i samarbete med andra behöriga myndigheter vidta åtgärder för att uppnå en gynnsam bevarandestatus.

Forststyrelsen och närings-, trafik- och miljöcentralen svarar för uppföljningen av antalet naturskyddsområden och naturminnesmärken samt deras areal och ekologiska status.

Finlands miljöcentral svarar för sammanställningen av de uppgifter som behövs för de rapporter som avses i artikel 12 i fågeldirektivet och artikel 17 i habitatdirektivet.

Närmare bestämmelser om ordnandet av uppföljningen och om myndigheternas uppgifter i samband med det får utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 kap.

Stödjande av skydd och vård av den biologiska mångfalden

19 §

Stödformer

Skydd och vård av den biologiska mångfalden kan stödjas ekonomiskt (*understöd*), och i form av varor eller tjänster (*stöd*).

20 §

Understöd för att främja skyddet och vården av den biologiska mångfalden

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan inom ramen för statsbudgeten bevilja understöd för projekt och åtgärder för främjande av skyddet och vården av den biologiska mångfalden och av natur- och kulturlandskapet. Understöd kan också beviljas för forskning och utveckling.

Bestämmelser om utbetalning av understöd, avbrytande av utbetalning och återkrav finns i statsunderstödslagen (688/2001). De uppgifter som avses i 12, 19, 21 och 22 § i den lagen sköts av närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter. Utvecklings- och förvaltningscentret sköter utöver närings-, trafik- och miljöcentralen även de tillsynsuppgifter som avses i 15 § i statsunderstödslagen.

Understöd kan beviljas fysiska personer, företag, offentliga samfund och andra sammanslutningar, med undantag för statens bokföringsenheter.

Närmare bestämmelser om beviljande, utbetalning och användning av statsunderstöd i enlighet med statsbudgeten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

21 §

Stöd

För åtgärder som främjar restaurering, istandsättning och vård av i denna lag avsedda arters livsmiljöer samt av i denna lag avsedda naturtyper och natur- eller kulturlandskap kan inom ramen för det maximibelopp som fastställts i statsbudgeten beviljas stöd enligt prövning. Stödet består av varor och tjänster.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja stöd efter ansökan eller med markägarens skriftliga samtycke. Om stödet främjar stödmottagarens ekonomiska verksamhet, kan det beviljas endast på grundval av ansökan.

Närmare bestämmelser om stödets innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet.

22 §

Tillämpningen av Europeiska unionens statsstödsregler

Till den del sådant stöd som avses i detta kapitel riktas till ett företags eller en annan sammanslutnings ekonomiska verksamhet finns bestämmelser om stödet dessutom i Europeiska unionens rättsakter om statligt stöd.

Närmare bestämmelser om beviljande av stöd för skydd och vård av den biologiska mångfalden, om förutsättningarna för beviljande av sådant stöd, om användningen av stödet och om stödmottagarens skyldigheter och stödvillkoren får utfärdas genom förordning av statsrådet i enlighet med vad som föreskrivs i kommissionens förordning (EU) nr 702/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget och kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.

23 §

Ordnanande av stöd

Närings-, trafik- och miljöcentralen ordnar upphandlingen av stödet och överlåtelsen av stödet till stödmottagaren. Till närings-, trafik- och miljöcentralens uppgifter hör att planera stödinsat-

ser, förbereda upphandlingen av stödet, fatta upphandlingsbeslut och ingå upphandlingskontrakt, betala varor eller tjänster, ordna upphandlingen och överlåtelsen av stödet på basis av stödbeslutet samt att sköta andra organiseringsuppgifter som krävs för stödinsatserna.

Bestämmelser om upphandling av varor och tjänster finns i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016).

24 §

Stödmottagare

Stöd kan beviljas fysiska personer, företag, andra sammanslutningar samt offentliga samfund med undantag för statens bokföringsenheter.

25 §

Ansökan om och samtycke till stöd

En skriftlig ansökan om stöd ska lämnas till närings-, trafik- och miljöcentralen eller markägarens skriftliga samtycke till stöd ska ges innan den åtgärd som får stöd inleds. Stöd får inte beviljas förrän den tid har löpt ut under vilken ett stöd som beviljats tidigare för samma åtgärd ger effekter.

Stödansökan ska innehålla uppgift om

- 1) sökanden,
- 2) det projekt eller den åtgärd som stödet söks för,
- 3) projektets beräknade stödberättigande kostnader och beräkningsgrunderna för dem,
- 4) form och belopp av annan offentlig finansiering som erhållits för projektet eller åtgärden,
- 5) den nytta som projektet eller åtgärden medför för de arter, naturtyper eller natur- eller kulturlandskap som avses i denna lag.

Om stöd beviljas med stöd av markägarens skriftliga samtycke ska närings-, trafik- och miljöcentralen säkerställa att den har de uppgifter som avses i 2 mom.

Närmare bestämmelser om innehållet i stödansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 §

Förutsättningar för beviljande av stöd

En förutsättning för beviljande av stöd är att stödet utifrån en helhetsbedömning främjar uppnåendet av målen för skyddet av den biologiska mångfalden och att det inte har beviljats annan offentlig finansiering för åtgärden.

Stödet kan täcka kostnaderna helt eller delvis. Grunden för beräkningen av det stöd som beviljas är de kostnader inklusive mervärdesskatt som varan eller tjänsten orsakar närings-, trafik- och miljöcentralen.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för beviljande av stöd och om stödets omfattning samt om grunderna för bestämmande av stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

27 §

Återtagande av stödansökan eller samtycke

Den som ansöker om stöd kan helt eller delvis återta sin ansökan eller markägaren helt eller delvis återta sitt samtycke till stödet fram till delfåendet av stödbeslutet. Sökanden eller markägaren ska utan dröjsmål skriftligen underrätta närings-, trafik- och miljöcentralen om återtagandet.

Ansökan eller samtycket får dock återtas efter delfåendet av stödbeslutet, om det rör sig om ett oöverstigligt hinder eller något exceptionellt naturförhållande som hindrar den åtgärd som stödet avser. Återtagandet ska göras omedelbart efter det att stödmottagaren har fått kännedom om det oöverstigliga hindret eller det exceptionella naturförhållandet.

28 §

Beslut och avtal om stöd

Ett positivt stödbeslut ska innehålla en uppskattning av stödets penningvärde och stödets maximala omfattning, stödvillkoren, grunderna för beviljande av stöd samt grunderna för avbrytande och återkrav av stöd och övervakning av användningen av stöd.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska underrätta stödmottagaren om det slutliga stödets penningvärde när åtgärderna har slutförts.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan ingå avtal med stödmottagaren om detaljerna för genomförandet av åtgärden och överlåtelsen av stödet. Avtalet ska vid behov innehålla bestämmelser om avtalsparternas uppgifter och ansvar i fråga om genomförandet av stödåtgärderna och andra detaljer som gäller det praktiska genomförandet av stödsatsen.

Om stödet beviljas på grundval av markägarens samtycke får närings-, trafik- och miljöcentralen inte meddela ett positivt beslut förrän centralen har ingått ett avtal med markägaren om detaljerna för genomförandet av åtgärden och överlåtelsen av stödet.

Närmare bestämmelser om innehållet i stödbeslutet och avtalet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

29 §

Avbrytande och återkrav av stöd

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska avbryta stödsatserna, om det är uppenbart att

- 1) stödmottagaren har låtit bli att uppgi eller har lämnat felaktiga eller vilseledande uppgifter och detta väsentligt har inverkat på erhållandet av stödet, stödets omfattning eller stödvillkoren,
- 2) stödmottagaren använder stödet för ett väsentligen annat ändamål än vad det har beviljats för,
- 3) stödmottagaren i övrigt väsentligen bryter mot stödvillkoren.

Stödsatserna ska också avbrytas, om detta krävs enligt Europeiska unionens tillämpliga statsstödsregler.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska bestämma att stöd som redan överlåtits eller dess värde helt eller delvis ska återkrävas på de grunder som avses i 1 och 2 mom. Närings-, trafik- och miljöcentralen kan dock låta bli att återkräva stödet eller en del av det, om stödmottagaren har rättat det förfarande som avses i 1 mom. och uppnåendet av målen för stödet inte har äventyrats.

30 §

Ränta och dröjsmålsränta på stöd som återkrävs

På det stödbelopp som återkrävs ska, räknat från den dag då stödet beviljades, en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) ökad med tre procentenheter betalas. Om det återkrävda beloppet inte betalas senast den förfallodag som närings-, trafik- och miljöcentralen bestämt, ska på beloppet betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i den lagen.

31 §

Bokföring

Projekt som fått stöd eller understöd ska bokföras enligt bokföringslagen (1336/1997) med hjälp av ett eget kostnadsställe eller på något annat sätt så att användningen av stödet eller understödet kan övervakas utan svårighet. Alla verifikationer som hänför sig till genomförandet av projektet ska bevaras i enlighet med bokföringslagen. Bokföringsskyldig i fråga om stöd är den närings-, trafik- och miljöcentral som ansvarar för upphandlingen av stödet och i fråga om understöd understödstagaren.

32 §

Ansökningstid och information

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bestämma en tid inom vilken ansökan om stöd eller understöd ska göras. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska informera om möjligheten att ansöka om stöd eller understöd, om det förfarande som ska iakttas vid ansökan samt om förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd eller understöd.

5 kap.

Europeiska unionens nätverk Natura 2000

33 §

Nätverket Natura 2000

Till Europeiska unionens nätverk Natura 2000 hör i Finland

1) de särskilda skyddsområden som anmälts till Europeiska kommissionen på grundval av fågeldirektivet,

2) de särskilda bevarandeområden om vilka det föreskrivs genom förordning av miljöministeriet efter det att Europeiska kommissionen eller Europeiska unionens råd på grundval av habitatdirektivet har godkänt områdena som områden av unionsintresse.

Bestämmelserna i 15 § om utarbetande och godkännande av naturskyddsprogram ska iakttas när förslag utarbetas om områden som ska införlivas i nätverket Natura 2000.

Beslut om ändring av uppgifter av naturvetenskaplig karaktär som gäller områden som ingår i nätverket Natura 2000 fattas av statsrådets allmänna sammanträde.

En förteckning över områden som ingår i Finlands Natura 2000-nätverk samt kartor över områdena publiceras genom förordning av miljöministeriet. I förteckningen över områden ingår områdenas identifikationsnummer, namn, koordinaterna för mittpunkten, grunderna för skydd av området och uppgifter om huruvida det i området finns en prioriterad livsmiljötyp enligt bilaga I till habitatdirektivet eller en prioriterad art enligt bilaga II till det direktivet.

34 §

Förbud mot att försämra naturvärden

De naturvärden som utgör grunden för skydd av ett område som hör till nätverket Natura 2000 får inte betydligt försämrats.

35 §

Bedömning av projekt och planer

Om ett projekt eller en plan antingen i sig eller i samverkan med andra projekt eller planer sannolikt betydligt försämrar de naturvärden i ett område som statsrådet föreslagit för nätverket Natura 2000 eller som redan införlivats i nätverket, för vars skydd området har införlivats eller avses bli införlivat i nätverket Natura 2000, ska den som genomför projektet eller gör upp planen på behörigt sätt bedöma dessa konsekvenser med tanke på hur de inverkar på syftet med att skydda området. Detsamma gäller ett sådant projekt eller en sådan plan utanför området som sannolikt har betydande skadliga verkningar som når området.

Den myndighet som beviljar tillståndet eller godkänner planen ska övervaka att den bedömning som avses i 1 mom. görs. Myndigheten ska begära utlåtande om bedömningen av närings-, trafik- och miljöcentralen och av den i vars besittning det område som ingår i nätverket Natura 2000 är. Om närings-, trafik- och miljöcentralen själv är den som planerar eller genomför projektet, fattar miljöministeriet beslut om vilken annan närings-, trafik- och miljöcentral som ska ge utlåtandet. Miljöministeriets beslut får inte överklagas genom separata besvär.

Det utlåtande som avses i 2 mom. ska ges utan dröjsmål och senast sex månader från det att en begäran om utlåtande har kommit in till närings-, trafik- och miljöcentralen eller centralen har fått del av ett i 2 mom. avsett beslut av miljöministeriet.

Om ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning enligt 3 kap. i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) tillämpas på projektet, ska en bedömning enligt 1 mom. i denna paragraf från fall till fall göras i samband med det förfarandet. Den kontaktmyndighet som avses i den lagen ska i den motiverade slutsatsen enligt 23 § i den lagen ta in de i 2 mom. i denna paragraf avsedda utlåtandena av närings-, trafik- och miljöcentralen och av den i vars besittning naturskyddsområdet är.

36 §

Myndighetens skyldighet att avbryta och underrätta

En myndighet som på grundval av en anmälningsskyldighet som anges i lag har fått en anmälan om ett projekt eller en plan som avses i 35 § 1 mom., ska inom ramen för sina befogenheter vidta åtgärder för att avbryta genomförandet av projektet eller planen tills den bedömning som avses i det momentet har gjorts. Myndigheten ska även omedelbart underrätta närings-, trafik- och miljöcentralen om saken.

37 §

Anmälningsskyldighet för den som svarar för en åtgärd

Om en åtgärd kan medföra att de naturvärden som utgör grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000 försämrats betydligt ska den som svarar för åtgärden göra en anmälan om åtgärden till närings-, trafik- och miljöcentralen. Anmälan behöver inte göras om åtgärden förutsätter myndighetstillstånd eller en sådan anmälan som avses i 36 §.

Anmälan ska göras skriftligen senast 30 dygn innan åtgärden vidtas. Anmälan anses ha lämnats in till närings-, trafik- och miljöcentralen när den har kommit in till centralen. Anmälan ska

innehålla uppgifter om åtgärden och sättet för genomförandet samt om hur den inverkar på syftet med att skydda området. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

38 §

Förbud mot eller begränsning av en åtgärd

Om en åtgärd som med stöd av 36 eller 37 § anmälts till närings-, trafik- och miljöcentralen kan medföra att de naturvärden som utgör grund för skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000 försämras betydligt, ska närings-, trafik- och miljöcentralen inom 30 dygn från det att anmälan har kommit in förbjuda att åtgärden vidtas eller begränsa åtgärden. Innan beslutet fattas ska närings-, trafik- och miljöcentralen sträva efter att med den som ansvarar för åtgärden förhandla om alternativa sätt att genomföra åtgärden för att förhindra förbjudna följdverkningar enligt 34 §.

39 §

Beviljande av tillstånd samt godkännande och fastställande av planer

En myndighet får inte bevilja tillstånd att genomföra ett projekt eller godkänna eller fastställa en plan, om bedömnings- och utlåtandeförfarandet enligt 35 § 1 och 2 mom. visar att projektet eller planen betydligt försämrar de naturvärden för vilkas skydd området införlivats eller avses bli införlivat i nätverket Natura 2000.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får tillstånd för ett projekt som i övrigt uppfyller förutsättningarna i lagstiftningen dock beviljas eller planen godkännas eller fastställas, om det inte finns någon alternativ lösning för projektet eller planen och statsrådets allmänna sammanträde beslutar att projektet eller planen ska genomföras av ett skäl som är tvingande på grund av ett ytterst viktigt allmänt intresse.

Om det i området finns en sådan prioriterad livsmiljötyp som nämns i bilaga I till habitatdirektivet eller en sådan prioriterad art som avses i bilaga II till direktivet, är en förutsättning för beviljande av tillståndet eller godkännande eller fastställande av planen att det finns skäl till beslutet på grund av mycket viktiga gynnsamma verkningar på människors hälsa, på den allmänna säkerheten eller på miljön någon annanstans eller att det finns något annat skäl som är tvingande på grund av ett ytterst viktigt allmänt intresse och som kräver att tillståndet beviljas eller planen godkänns eller fastställs. I det sistnämnda fallet ska kommissionens utlåtande inhämtas.

Statsrådet ska i ett sådant beslut om genomförande av ett projekt eller en plan som fattats med stöd av 2 eller 3 mom. bestämma om behövliga åtgärder för att kompensera det att nätverket Natura 2000 blir mindre sammanhängande eller att dess naturvärden försämras. Den som genomför projektet eller planen ska svara för kostnaderna för åtgärderna. Statsrådet kan jämka kostnadsansvaret med beaktande av de skäl som är tvingande på grund av ett allmänt intresse och som utgör grund för projektet eller planen.

40 §

Vissa särskilda fall

Vad som föreskrivs i 35 och 39 § gäller också områden i fråga om vilka Europeiska kommissionen har meddelat att den kommer att inleda underhandlingar om deras införlivning i nätverket Natura 2000.

Om Europeiska kommissionen inte godkänner ett område som statsrådet föreslagit för nätverket Natura 2000, eller om Europeiska unionens råd beslutar att i nätverket inte införliva ett område om vilket underhandlingar förts, upphör tillämpningen av 35 och 39 §. Då ska bestämmelserna i 124 § 2 mom. iakttas.

41 §

Genomförande av nätverket Natura 2000

Områden som införlivats i nätverket Natura 2000 ska så snabbt som möjligt och senast inom sex år från det att Europeiska kommissionen eller Europeiska unionens råd har godkänt området som ett område av unionsintresse skyddas på ett sätt som motsvarar syftet med skyddet. I de särskilda skyddsområden som avses i 33 § 1 mom. 1 punkten ska skyddet dock genomföras utan dröjsmål efter det att området har anmälts till Europeiska kommissionen.

Grunderna för syftet med att skydda områdena finns i de områdesspecifika blanketterna i databasen för Natura 2000. Myndigheterna ska, när de inrättar naturskyddsområden eller beslutar om andra åtgärder enligt denna lag, vidta sådana åtgärder som uppfyller ekologiska krav i fråga om och som syftar till att bevara, öka eller förbättra de naturtyper och arter som utgör grund för skydd av områden inom nätverket Natura 2000. Motsvarande åtgärder ska vidtas även vid utarbetandet av skötsel- och nyttjandeplaner för ödemarksområden enligt ödemarkslagen (62/1991) och för statens strövområden som inrättats med stöd av lagen om friluftsliv (606/1973) samt närings-, trafik- och miljöcentralernas och Forststyrelsens skötsel- och nyttjandeplaner för Natura 2000-områden liksom även vid bedömning av läget inom Natura 2000-områdena. Syftet med skyddet ska beaktas även när planer utarbetas enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) på det sätt som uppgifterna för och syftet med planerna kräver samt när beslut om stöd för miljövård fattas.

42 §

Upphävande av skyddet och kompensation för försämring av nätverket

Det på detta kapitel baserade skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000 får upphävas helt eller delvis eller de fridlysningsbestämmelser som utfärdats eller meddelats för området lindras endast under de förutsättningar som nämns i 35 § 1 och 2 mom. samt 39 § 2 och 3 mom.

Om skyddet av ett område som ingår i nätverket Natura 2000 upphävs helt eller delvis, de fridlysningsbestämmelser som utfärdats eller meddelats för området lindras eller en myndighet med stöd av 39 § 2 eller 3 mom. har beviljat tillstånd eller godkänt eller fastställt en plan och detta leder till att nätverket Natura 2000 blir mindre sammanhängande eller att naturvärdena försämrats, ska miljöministeriet omedelbart vidta de åtgärder som statsrådet bestämt med stöd av 39 § 4 mom.

6 kap.

Naturskyddsområden

43 §

Naturskyddsområden och förutsättningar för inrättandet av dem

Naturskyddsområden är

- 1) nationalparkerna,
- 2) naturreservaten,
- 3) de andra statliga naturskyddsområdena,
- 4) de privata naturskyddsområdena.

En allmän förutsättning för att ett naturskyddsområde ska kunna inrättas är att

- 1) det i området lever eller finns en art, ett organismsamhälle, en naturtyp eller ett ekosystem som hotas av utrotning eller som är eller håller på att bli sällsynt,
- 2) det i området finns föröknings- eller rastplatser för individer av djurarter som avses i 78 § och som kräver strikt skydd,
- 3) det i området finns en egenartad eller sällsynt naturformation,
- 4) området har ett särskilt landskapsmässigt värde,
- 5) detta krävs för att en gynnsam bevarandestatus för en naturtyp eller en art ska kunna bibehållas eller uppnås,
- 6) området har särskild betydelse för naturtypernas eller arternas möjligheter att anpassa sig till klimatförändringens konsekvenser,
- 7) området på annat sätt än vad som avses i 1—6 punkten är så representativt, typiskt eller värdefullt att det anses behövt att skydda området för att bevara den biologiska mångfalden eller naturens skönhet.

44 §

Nationalparker

Bestämmelser om inrättandet av och syftet med en nationalpark utfärdas genom lag. Nationalparker kan inrättas endast i områden som tillhör staten.

En nationalpark ska omfatta minst 1 000 hektar. Området ska ha betydelse som allmän natursevärdhet eller för att öka naturkännedomen eller intresset för naturen.

45 §

Naturreservat

Bestämmelser om inrättandet av och syftet med ett naturreservat utfärdas genom lag, om området är minst 1 000 hektar, i annat fall genom förordning av statsrådet. Naturreservat kan inrättas endast i områden som tillhör staten.

Ett naturreservat ska ha betydelse för säkerställande av den naturliga utvecklingen eller för vetenskaplig forskning eller undervisning.

46 §

Andra statliga naturskyddsområden

Bestämmelser om inrättandet av ett annat statligt naturskyddsområde och om syftet med ett sådant område utfärdas genom förordning av statsrådet eller, om det område som inrättas som ett annat naturskyddsområde är högst 100 hektar, genom förordning av miljöministeriet (*förordning om inrättande*).

Bestämmelser om inrättandet av ett annat statligt naturskyddsområde i Finlands ekonomiska zon utfärdas genom förordning av statsrådet. Då ska de begränsningar i kuststaters behörighet beaktas som följer av del V och XII i Förenta Nationernas havsrättskonvention (FördrS 49—50/1996). Bestämmelserna i 57—60 § tillämpas inte på andra statliga naturskyddsområden som inrättas i Finlands ekonomiska zon.

47 §

Privata naturskyddsområden

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan på ansökan av en privat markägare eller med markägarens samtycke fatta beslut om att inrätta ett privat naturskyddsområde i ett område som uppfyller de i 43 § 2 mom. avsedda förutsättningarna för inrättande. När det prövas om området ska inrättas ska även andra synpunkter av allmänt intresse beaktas. Ett privat naturskyddsområde får inte inrättas, om inte markägaren och närings-, trafik- och miljöcentralen har kommit överens om de fridlysningsbestämmelser som meddelas för området och de ersättningar som gäller området.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan utan markägarens ansökan eller samtycke fatta beslut om att inrätta ett naturskyddsområde i ett privatägt område som ingår i ett naturskyddsprogram som statsrådet godkänt eller vars skydd enligt statsrådets principbeslut om genomförande av nätverket Natura 2000 ska genomföras på det sätt som föreskrivs i denna lag.

Bestämmelser om utmärkning av ett naturskyddsområde finns i 59 §. En uppgift om inrättande av ett naturskyddsområde ska även registreras i fastighetsdatasystemet.

48 §

Tidsbegränsad fridlysning av ett privatägt område

För att främja natur- eller landskapsvärden kan närings-, trafik- och miljöcentralen och en privat markägare ingå ett avtal om att ett område som uppfyller de i 43 § 2 mom. avsedda förutsättningarna för inrättande blir fridlyst för viss tid, antingen helt och hållet eller i fråga om vissa åtgärder. Avtal får ingås för högst 20 år åt gången.

Ett avtal som avses i 1 mom. förblir i kraft, även om området övergår till en ny ägare.

En uppgift om avtalet ska registreras i fastighetsdatasystemet.

49 §

Fridlysningsbestämmelser för nationalparker och naturreservat

I nationalparker och naturreservat är verksamhet som förändrar naturen förbjuden. I dessa områden är det förbjudet att

- 1) uppföra byggnader eller konstruktioner och att anlägga vägar,
- 2) ta marksubstanser eller gruvmineral och att skada marken eller berggrunden,
- 3) dika,
- 4) ta eller skada svampar, träd, buskar och andra växter eller delar av dem,
- 5) fånga, döda eller ofreda vilda ryggradsdjur eller förstöra deras bon och att fånga eller samla ryggradslösa djur, och
- 6) vidta andra än i 1—5 punkten avsedda åtgärder som inverkar ogynnsamt på naturförhållandena i området, på landskapet, på arternas fortbestånd eller på syftet med inrättandet av området.

Bestämmelser om rätten att förbjuda eller begränsa rätten att färdas, slå läger, stiga i land samt att ha fordon inom naturskyddsområden finns i 56 §.

50 §

Undantag från fridlysningsbestämmelserna för nationalparker och naturreservat

I nationalparker och naturreservat är trots 49 § sådana åtgärder tillåtna som en ändamålsenlig skötsel och användning av naturskyddsområdet förutsätter och som inte äventyrar syftet med inrättandet av området. I dessa områden är det tillåtet att

- 1) uppföra, restaurera och sätta i stand sådana byggnader och konstruktioner och anlägga och underhålla sådana stigar som behövs för vård och övervakning av området, för forskning, för guidning av allmänheten, för besökarnas säkerhet och för utfärder och besök i området,
- 2) sköta och sätta i stand natur- och kulturmiljöer, vårdbiotoper och byggnadsarvet samt genom restaurering återställa den naturliga utvecklingen i försämrade livsmiljöer,
- 3) anlägga sådana vägar som behövs för guidning i området,
- 4) plocka bär och nytosvamp,
- 5) fiska i enlighet med de allmänna fiskerättigheterna i 7 § i lagen om fiske (379/2015),
- 6) bedriva renskötsel i enlighet med renskötsellagen (848/1990),
- 7) använda och underhålla vägar, samhällstekniska konstruktioner och därtill hörande anläggningar i området,
- 8) sätta i stand säkerhetsanordningar för sjöfarten samt farleder och utföra sådana små röjningsarbeten som behövs för säkerhetsanordningarna,
- 9) utföra kartläggnings- och lantmäteriarbeten,
- 10) driva älg och vitsvanshjort med iakttagande av vad som föreskrivs i jaktlagen,
- 11) avliva sårade djur samt omhändertaga vilt som dött i området i en situation som sammanhänger med jakt utanför området, med iakttagande av vad som föreskrivs i jaktlagen.

Forststyrelsen ska utan dröjsmål underrättas om spårning av ett sårat djur inom ett naturskyddsområde, om behovet av att avliva ett sådant djur och om omhändertagande av vilt som dött i området.

I nationalparker och naturreservat får sådana växtarter som är i lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter (1709/2015) avsedda invasiva främmande arter bekämpas eller avlägsnas. Det är också tillåtet att fänga och döda mink och mårhund i enlighet med 7 kap. i jaktlagen.

I nationalparker och naturreservat är det, när situationen kräver det, tillåtet att vidta åtgärder som är nödvändiga för landets försvar och Gränsbevakningsväsendets uppgifter, vid räddningsverksamhet, för bekämpning av sjukdomar som kan överföras till människor eller djur och för bekämpning av växtskadegörare eller för djurskyddet samt att fälla ett träd som orsakar uppenbar fara för grannfastigheten. Åtgärderna ska genomföras så att de inte skadar syftet med inrättandet av området mer än nödvändigt. Forststyrelsen kan på begäran ge statliga myndigheter handräckning för fullgörande av den i detta moment avsedda skyldigheten att bekämpa växtskadegörare eller sjukdomar som kan överföras till människor eller djur.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. 6 punkten kan Forststyrelsen begränsa renbetesgången i ett naturreservat av skäl som har att göra med naturforskning eller av andra särskilda skäl. Staten står för kostnaderna för stängsel och andra kostnader som begränsningen av renbetesgången medför.

51 §

Tillståndskrävande undantag från fridlysningsbestämmelserna för nationalparker och naturreservat

I nationalparker och naturreservat är det, om syftet med inrättandet av området inte äventyras, tillåtet att med tillstånd av Forststyrelsen

- 1) för forskning eller andra vetenskapliga ändamål eller för undervisning fånga eller döda djur, samla svampar och växter eller delar av dem och ta djurbon samt mineralprov,
- 2) decimera antalet individer av andra än i 50 § 3 mom. avsedda växt- och djurarter om de blivit för talrika eller annars skadliga,

- 3) avlägsna sådana individer av viltarter som orsakar ett uppenbart hot mot människors säkerhet eller risk för betydande ekonomisk skada på egendom,
- 4) bedriva även annat fiske än sådant som avses i 7 § i lagen om fiske,
- 5) uppföra byggnader och konstruktioner som behövs för renskötseln,
- 6) landa med luftfarkost,
- 7) restaurera och sätta i stand även andra än i 50 § 1 mom. 1 och 2 punkten avsedda byggnader och konstruktioner.

Forststyrelsen kan ge tillstånd till geologiska undersökningar, om verksamheten inte äventyrar syftet med inrättandet av området. De geologiska undersökningarna ska då ordnas så att de inte har mer än ringa skadlig inverkan på arterna, naturtyperna, vattenhushållningen eller landskapet i området.

Tillstånd att avvika från fridlysningsbestämmelserna meddelas för viss tid och får gälla högst tio år åt gången.

Ett tillstånd som avses i denna paragraf får förenas med villkor. Villkoren kan omfatta begränsningar som gäller en viss tid eller ett visst område och förfaranden som sökanden ska iaktta för att undvika eller begränsa verksamhetens skadliga inverkan på skyddsvärdena.

Om en rätt som grundar sig på ett tillstånd överförs på någon annan, ska Forststyrelsen utan dröjsmål underrättas om överföringen. Den tidigare innehavaren av tillståndet svarar för alla skyldigheter som hänför sig till tillståndet till dess att någon annan på ansökan har godkänts i dennes ställe.

52 §

Fridlysningsbestämmelser för andra statliga naturskyddsområden

På andra statliga naturskyddsområden tillämpas vad som i 49—51 § föreskrivs om nationalparker och naturreservat, om inte något annat anges nedan i denna paragraf.

Inom andra statliga naturskyddsområden som finns i en kommun som avses i 8 § i jaktlagen är jakt tillåten. Genom förordning av statsrådet får det emellertid föreskrivas om begränsning av jakt inom andra statliga naturskyddsområden i dessa kommuner, om jakten äventyrar syftet med inrättandet av området eller inverkar skadligt på annan användning av området. Begränsningarna kan gälla ett visst område, en viss tid eller en viss viltart. Genom förordning av statsrådet får det också föreskrivas att jakt är tillåten endast för de kommuninvånare som avses i den nämnda paragrafen, om detta behövs för att bevara eller sköta viltbestånden.

Vad som föreskrivs i 49 § 1 mom. 5 punkten i denna lag tillämpas på dödande, fångande och ofredande av djur på andra statliga naturskyddsområden som finns i andra än i 8 § i jaktlagen avsedda områden. Genom förordningen om inrättande får det dock föreskrivas att jakt är tillåten inom andra statliga naturskyddsområden, om jakten inte äventyrar syftet med inrättandet av området eller inverkar skadligt på annan användning av området. Bestämmelserna kan vara begränsade till en viss tid eller ett visst område eller gälla en viss viltart.

Bestämmelser om fiske i andra statliga naturskyddsområden som finns inom allmänt vattenområde i havet och i Finlands ekonomiska zon finns i 8 § 1 och 3 mom. i lagen om fiske. Genom förordning av statsrådet får det dock föreskrivas om begränsning av fiske inom andra statliga naturskyddsområde som finns inom allmänt vattenområde i havet eller i Finlands ekonomiska zon, om fisket äventyrar syftet med inrättandet av området eller inverkar skadligt på annan användning av området. Begränsningarna kan gälla ett visst område eller en viss tid.

Med avvikelse från 49 § 1 mom. kan Forststyrelsen ge tillstånd att leta efter malmer i andra statliga naturskyddsområden. En förutsättning för beviljande av tillstånd är att verksamheten inte äventyrar syftet med inrättandet av området eller medför mer än ringa skada för arter eller naturtyper som utgör grund för skydd, vattenhushållningen, landskapet eller samernas rättigheter som ursprungsfolk, om inte skadan kan förhindras genom tillståndsvillkor.

Genom en förordning om inrättande får det föreskrivas om Försvarsmaktens och Gränsbevakningsväsendets övnings- och utbildningsverksamhet i sådana andra statliga naturskyddsområden som Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet har nyttjanderätt till och också i övrigt när det gäller ett vattenområde som hör till ett sådant naturskyddsområde, om verksamheten inte äventyrar syftet med inrättandet av området. Dessutom får det genom en förordning om inrättande föreskrivas om placering och underhåll av säkerhetsanordningar för flygverksamhet och sjöfart och om andra motsvarande myndighetsåtgärder inom andra statliga naturskyddsområden, samt föreskrivas att det är tillåtet att anlägga vägar, dra ledningar, och lägga kablar, gräva diken, och muddra farleder och att vidta andra motsvarande åtgärder inom andra statliga naturskyddsområden, om åtgärderna inte äventyrar syftet med inrättandet av området. Genom en förordning om inrättande får det dessutom föreskrivas om att byggnader och konstruktioner som är nödvändiga för att tillgodose samernas rättigheter som ursprungsfolk är tillåtna i andra statliga naturskyddsområden som finns inom samernas hembygdsområde, om detta inte äventyrar syftet med inrättandet av området.

53 §

Fridlysningsbestämmelser som meddelas för privata naturskyddsområden

Ett beslut om att inrätta ett privat naturskyddsområde enligt 47 § ska innehålla behövliga fridlysningsbestämmelser om skydd av områdets natur och vid behov om dess skötsel. I beslutet kan det även tas in ett sådant motsvarande förbud eller en sådan motsvarande begränsning som avses i 56 § 2 mom., om detta krävs för att bevara arterna eller naturtyperna i området.

När ett privat naturskyddsområde inrättas utan markägarens samtycke på det sätt som avses i 47 § 2 mom. får de fridlysningsbestämmelser som meddelas i beslutet inte begränsa markanvändningen mer än vad som följer av det naturskyddsprogram som gäller området eller grunderna för skyddet av ett område som hör till nätverket Natura 2000, om inte markägaren har samtyckt till något annat. Förutom parterna ska också kommunen ges tillfälle att bli hörd innan beslutet meddelas.

När de fridlysningsbestämmelser som meddelats för ett privat naturskyddsområde ändras ska förfarandet enligt 1 och 2 mom. iakttas.

Närings-, trafik- och miljöcentralen och Forststyrelsen får med markägarens samtycke utföra naturvårdsuppgifter inom ett privat naturskyddsområde.

54 §

Avvikelse från fridlysningsbestämmelser som meddelats för ett privat naturskyddsområde

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan i enskilda fall bevilja tillstånd att avvika från de fridlysningsbestämmelser som meddelats för ett privat naturskyddsområde, om avvikelserna inte äventyrar syftet med inrättandet av området och behövs för skötseln och användningen av området, för istandsättning av befintliga samhällstekniska konstruktioner och därtill hörande anordningar eller för forskning.

Om en rättighet som avses i 1 mom. överförs på någon annan, ska närings-, trafik- och miljöcentralen utan dröjsmål underrättas om överföringen. Den tidigare innehavaren av tillståndet svarar för alla skyldigheter som hänför sig till tillståndet till dess att någon annan på ansökan har godkänts i dennes ställe.

55 §

Tryggande av vissa rättigheter

I statliga naturskyddsområden som finns i samernas hembygdsområde ska, utöver vad som föreskrivs i 6 §, förutsättningarna för att bevara och utveckla samekulturen tryggas. När ett område inrättas ska de särskilda syftena med skyddet av området och, i fråga om nationalparker, också besökarnas intressen beaktas på behörigt sätt.

I fråga om en i 8 § i jaktlagen avsedd persons rätt att jaga inom en nationalpark som finns i personens hemkommun föreskrivs särskilt genom lag.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i denna lag eller vad som bestämts med stöd av den får en sådan rättighet utövas som grundar sig på ett servitut, en arrenderätt eller en annan motsvarande rättighet som har bildats före ikraftträdandet av de för området meddelade fridlysningsbestämmelserna och som gäller naturskyddsområdet. En sådan rättighet kan dock inlösas till staten i enlighet med 114 §.

56 §

Begränsningar i rätten att färdas

I naturreservat är det endast med tillstånd av Forststyrelsen tillåtet att färdas på andra ställen än på särskilt anvisade vägar, stigar och områden.

En bestämmelse som förbjuder eller begränsar rätten att färdas, slå läger, stiga i land eller att ha båt, fartyg eller annat fordon i en nationalpark eller ett annat statligt naturskyddsområde får tas in i i författningen om inrättandet av området eller i en ordningsstadga som avses i 58 §. En förutsättning för att rätten att färdas och stiga i land ska kunna förbjudas eller begränsas är att detta är nödvändigt för att bevara arterna eller naturtyperna i området.

Forststyrelsen får bevilja tillstånd att avvika från ett förbud eller en begränsning som avses i 2 mom.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte rätten att färdas i uppgifter som behövs inom renskötseln eller i skötseln av myndighetsuppgifter som tillåts i fridlysningsbestämmelserna för området och inte heller utnyttjandet av de särskilda rättigheter som föreskrivits för lokalbefolkningen.

57 §

Skötsel- och nyttjandeplaner för naturskyddsområden

För skötseln och användningen av en nationalpark ska det göras upp en skötsel- och nyttjandeplan, där åtgärderna för att uppnå syftet med inrättandet av nationalparken anges. En skötsel- och nyttjandeplan kan göras upp även för naturreservat och för andra statliga naturskyddsområden.

Skötsel- och nyttjandeplanen för en nationalpark, ett naturreservat eller ett annat statligt naturskyddsområde bereds och godkänns av Forststyrelsen. Forststyrelsen ska vid beredningen av skötsel- och nyttjandeplanen säkerställa en tillräcklig växelverkan med de olika grupper som använder området. En skötsel- och nyttjandeplan inom samernas hembygdsområde ska göras upp i växelverkan med berörda samiska samhällen och i samarbete med Sametinget så att samernas traditionella kunskap utgör en del av planeringsmaterialet. Miljöministeriets utlåtande ska i beredningsfasen begäras om skötsel- och nyttjandeplanen för en nationalpark.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan godkänna skötsel- och nyttjandeplanen för ett privat naturskyddsområde, om markägaren har gett sitt samtycke till planen.

Ett beslut om godkännande av en skötsel- och nyttjandeplan får inte överklagas genom besvär.

58 §

Ordningsstadga för statliga naturskyddsområden

Forststyrelsen ska för en nationalpark med tanke på dem som använder den utarbeta en ordningsstadga med sådana behövliga begränsningar i användningen av området som baserar sig på 56 § 2 mom. Forststyrelsen kan vid behov utarbeta en ordningsstadga även för naturreservat och för andra statliga naturskyddsområden.

59 §

Bestämning och utmärkning av gränserna för naturskyddsområden

Bestämmelser om bildande av ett statligt naturskyddsområde till fastighet finns i fastighetsbildningslagen (554/1995).

Forststyrelsen ska tydligt i terrängen märka ut gränsen för en nationalpark eller ett naturreservat samt förbud och begränsningar som meddelats med stöd av 56 § 2 mom. Förbud eller begränsningar som gäller rätten att färdas eller stiga i land i ett privat naturskyddsområde ska märkas ut i terrängen. Även gränserna för andra statliga naturskyddsområden och gränserna för privata naturskyddsområden får märkas ut i terrängen. När det gäller vattenområden ska gränserna märkas ut endast på kartan.

Utmärkningen i terrängen kan genom avtal anförtros en privat sakkunnig som har den kompetens som behövs för uppgiften. Uppgiften får dock inte anförtros en privat sakkunnig, om utmärkningen i terrängen kräver tolkning av en författning eller ett beslut som gäller inrättandet av området.

I avtalet mellan myndigheten och den privata sakkunniga ska det avtalas om uppgiftens innehåll och om andra omständigheter som är av betydelse med tanke på skötseln av uppgiften. Myndigheten ska utöva tillsyn över den sakkunnige när denne fullgör sin uppgift. På den sakkunnige tillämpas i denna uppgift bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Närmare bestämmelser om sätten att märka ut gränserna för naturskyddsområden och sätten att märka ut de förbud och begränsningar som gäller områdena samt om de märken som ska användas vid utmärkningen utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

60 §

Införlivning av ett område i ett statligt naturskyddsområde

Ett område som övergått i statens ägo och om vars användning för utvidgning av ett naturskyddsområde beslut har fattats i samband med förvärvet anses höra till naturskyddsområdet. På ansökan av Forststyrelsen kan det i ett statligt naturskyddsområde vid fastighetsförrättning eller genom ett beslut om sammanslagning av fastigheter införlivas också andra sådana områden som enligt 5 § i lagen om Forststyrelsen (234/2016) hör till egendom som är avsedd för offentliga förvaltningsuppgifter, med undantag för ett område som hör till ett allmänt vattenområde.

Ett område som finns i anslutning till en nationalpark och ägs av ett annat offentligrättsligt samfund än staten kan med samfundets samtycke införlivas i nationalparken.

Om ett privat naturskyddsområde som övergått i statens ägo införlivas i ett naturskyddsområde, avförs anteckningen om fridlysning ur fastighetsdatasystemet i samband med införlivningen. Samtidigt upphör de fridlysningsbestämmelser som meddelats för området att gälla. Detsamma gäller en situation där ett privat naturskyddsområde som övergått i statens ägo ingår i ett statligt naturskyddsområde som ska inrättas.

61 §

Avveckling av ett privat naturskyddsområde och lindring av fridlysningsbestämmelser som meddelats för ett sådant

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan på ansökan av områdets ägare eller den som har intresse i saken eller på framställning av miljöministeriet helt eller delvis avveckla skyddet av ett privatägt område eller lindra de fridlysningsbestämmelser som meddelats för ett sådant område, om områdets naturvärden har minskat väsentligt. Detsamma gäller i en situation där fridlysningen av området står i vägen för ett projekt eller en plan av ytterst viktigt allmänt intresse och det inte finns något tekniskt och ekonomiskt genomförbart alternativ till projektet eller planen. Miljöministeriets utlåtande ska inhämtas om ansökan.

Som villkor för ett beslut som avses i 1 mom. kan ställas att ägaren eller innehavaren av en särskild rättighet helt eller delvis ska betala tillbaka den ersättning som denne fått med stöd av 47 § 1 mom. eller 111 §, om detta ska anses skäligt.

En uppgift om upphävandet av skyddet ska registreras i fastighetsdatasystemet.

62 §

Avveckling av ett statligt naturskyddsområde och lindring av fridlysningsbestämmelserna

Ett statligt naturskyddsområde som har inrättats genom förordning kan helt eller delvis avvecklas eller fridlysningsbestämmelserna för området lindras endast om fridlysningen av området står i vägen för ett projekt eller en plan av ytterst viktigt allmänt intresse och det inte finns något tekniskt och ekonomiskt genomförbart alternativ till projektet eller planen.

En uppgift om avvecklingen av skyddet ska registreras i fastighetsdatasystemet.

63 §

Särskild bestämmelse om nätverket av skyddsområden i Östersjöns kust- och havsområden

När förslag utarbetas om områden som ska införlivas i det nätverk av skyddsområden som baserar sig på konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö (FördrS 12/1980) ska 15 § i denna lag iakttas.

7 kap.

Skydd av naturtyper

64 §

Skyddade naturtyper

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan besluta att skydda en sådan förekomst av följande naturtyper (*skyddad naturtyp*) i naturtillstånd eller i ett därmed jämförbart tillstånd som är viktig för bevarandet av den skyddade naturtypen:

- 1) sandstränder,
- 2) ädellövskogar,
- 3) hasselskogar,
- 4) klibbalsskogar,
- 5) havsstrandängar,
- 6) lövängar,
- 7) torrängar,
- 8) trädbevuxna kustdyner,
- 9) svämskogar i inlandet,
- 10) solexponerade sluttningar i åsskogar,

- 11) ålgräsbottnar,
- 12) skyddade kransalgsbottnar,
- 13) kalkhällar.

I skyddsbeslutet ska gränserna för förekomsten av den skyddade naturtypen fastställas. Förekomsten av en skyddad naturtyp får inte förstöras eller försämrats. Förbudet träder i kraft när beslutet har delgetts områdets ägare och innehavare.

Ett beslut som avses i 2 mom. är i kraft trots besvär, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat. En anteckning om beslutet ska göras i fastighetsregistret.

Om en sådan förekomst av en skyddad naturtyp som fastställts genom ett beslut enligt 2 mom. har förlorat sin betydelse för uppnåendet eller bibehållandet av en gynnsam bevarandestatus för naturtypen, kan närings-, trafik- och miljöcentralen upphäva skyddet av förekomsten.

Närmare bestämmelser om grunderna för fastställande av de naturtyper som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

65 §

Förbud mot att försämma strikt skyddade naturtyper

Följande sällsynta och hotade naturtyper får inte förstöras eller försämmas:

1) serpentenberg och block- och grusfält inom serpentinbergsområden, som är de delar av förekomster av berg, block eller grus bestående av serpentinit eller någon annan ultrabasisk stenart som finns ovan jord, och där det förekommer serpentinväxtarter, samt

2) öppna kustdyner, som är sådana dyner längs Östersjökusten eller i Östersjöns skärgård som bildats av sand till följd av vinderosion och sanddrift, och våtmarker eller säsongsvåtmarker i dynernas sänkor, och där det förekommer arter som är karakteristiska för sanddyner.

Närmare bestämmelser om grunderna för fastställande av de naturtyper som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

66 §

Undantag från förbudet mot att förstöra eller försämma naturtyper

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan i enskilda fall bevilja undantag från förbudet enligt 64 § 2 mom. eller 65 § 1 mom., om detta inte avsevärt äventyrar syftet med att naturtypen i fråga skyddas eller om skyddet av naturtypen står i vägen för ett projekt eller en plan av ytterst viktigt allmänt intresse och det inte finns något tekniskt och ekonomiskt genomförbart alternativ till projektet eller planen.

Ett tillstånd enligt 1 mom. meddelas för viss tid och det får gälla högst tio år åt gången.

Ett tillstånd enligt 1 mom. kan förenas med villkor som sökanden ska iaktta för att undvika eller begränsa verksamhetens skadliga inverkan på skyddsvärdena. Villkoren kan innehålla begränsningar som gäller en viss tid eller ett visst område eller andra förpliktelser.

Om ett projekt eller en åtgärd som det beviljats tillstånd för övergår till någon annan, ska överföring av tillståndet sökas hos närings-, trafik- och miljöcentralen. Den som beviljats tillstånd svarar för alla skyldigheter enligt tillståndsbeslutet till dess att någon annan har godkänts i dennes ställe.

67 §

Vård av hotade naturtyper

För istandsättning och vård av hotade naturtyper som avses i detta kapitel, med undantag för de särskilt viktiga livsmiljöer som nämns i 10 § i skogslagen, kan det beviljas stöd och understöd i enlighet med 4 kap.

Närings-, trafik- och miljöcentralen och Forststyrelsen kan dessutom med markägarens samtycke vidta behövliga vård- och istandsättningsåtgärder i en strikt skyddad naturtyp och i en skyddad naturtyp efter det att närings-, trafik- och miljöcentralen har fattat ett i 64 § avsett beslut.

8 kap.

Artskydd

68 §

Arter som omfattas av kapitlets tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på vilda djur- och växtarter som förekommer inom sitt naturliga utbredningsområde i Finland och i Finlands ekonomiska zon, med undantag för det vilt och de icke fredade djur som nämns i 5 § i jaktlagen samt fisk- och kräftarter. Med avvikelse från detta tillämpas bestämmelserna i 78, 79 och 83 § dock också på björn, lodjur och utter samt varg i andra områden än i renskötselområdet.

Vad som i detta kapitel föreskrivs om arter tillämpas också på underarter, raser, stammar och former.

Vad som i detta kapitel föreskrivs om växter och växtarter tillämpas också på svampar och svamparter.

69 §

Fridlysning av djur- och växtarter

De däggdjur, fåglar, kräldjur och groddjur som omfattas av tillämpningsområdet för detta kapitel är fridlysta.

Om fortlevnaden av en ryggradslös djurart eller en växtart blir hotad, eller om fridlysning av någon annan anledning visar sig behövlig, får det genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om att en sådan art är fridlyst i hela landet eller i en viss del av landet.

70 §

Fridlysning av djurarter

I fråga om fridlysta djurarter är det förbjudet att

- 1) avsiktligt döda eller fånga individer,
- 2) ta bon samt ägg och individer i andra utvecklingsstadier eller att flytta dem till en annan plats eller på annat sätt avsiktligt skada dem,
- 3) avsiktligt störa individer, i synnerhet under förökningstiden, på viktiga rastplatser under flyttningen eller på platser som annars är viktiga under deras livscykel.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får en huggorm som finns på ett gårdsområde eller som annars utgör en fara för människor eller husdjur vid behov fångas och flyttas eller, om detta inte är möjligt, dödas.

Utanför förökningstiden är det förbjudet att skada ett bo som avses i 1 mom. 2 punkten endast om det är fråga om ett av djuret byggt bo som djuret använder upprepade gånger. De djurarter som avses i detta moment anges genom förordning av statsrådet.

Det är förbjudet att fånga ryggradslösa djur med fångstmetoder som i naturvårdshänseende är skadliga. Närmare bestämmelser om förbjudna fångstmetoder utfärdas genom förordning av statsrådet.

71 §

Fridlysta djur som påträffas i hjälplöst tillstånd

Med avvikelse från 70 § ska djurskyddslagen (247/1996) tillämpas när det gäller hjälp till ett fridlyst djur som påträffats som sjukt, skadat eller annars i hjälplöst tillstånd.

72 §

Fridlysta djur som påträffas döda

Ett fridlyst djur som påträffas dött får inte tas om hand. Djuret får dock sändas till ett statligt forskningsinstitut för undersökning i syfte att fastställa dödsorsaken och smittsamma djursjukdomar.

Om ett djur som avses i 1 mom. efter lämplig behandling har vetenskapligt värde eller undervisningsvärde, får det tas om hand och utan obefogat dröjsmål överlämnas till Naturhistoriska centralmuseet, något annat naturvetenskapligt museum eller motsvarande institut eller en högskola, som ska ansöka om närings-, trafik- och miljöcentralens tillstånd enligt 89 § för att inneha djuret.

73 §

Skydd av stora rovfåglars boträd

Boträd för kungsörn, havsörn, större skrikörn, mindre skrikörn eller fiskgjuse, där boet används upprepade gånger och är klart synligt, är fridlysta.

Uppgifter om platser för de boträd som avses i 1 mom. ska registreras i det datasystem för naturvården som avses i 13 kap.

74 §

Fridlysning av växtarter

Fridlysta växter, delar av dem eller deras frön får inte plockas, samlas, klippas av, tas med roten eller förstöras.

75 §

Hotade arter

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas att en sådan vild art som enligt den nationella hotbedömningen av arter som förekommer i Finland är utsatt för minst en hög risk för att försvinna från naturen ska fastställas vara en hotad art. Risken för försvinnande bedöms utifrån bästa tillgängliga information om storlek, förändringar, splittring och fortgående tillbakagång

när det gäller artens population eller utbrednings- och förekomstområde eller utifrån en kvantitativ analys av risken för försvinnande.

Miljöministeriet ska alltid på basis av den nationella hotbedömningen av arter som förekommer i Finland utarbeta ett förslag till ändring av den i 1 mom. avsedda förordningen inom två år från det att bedömningen blivit färdig.

76 §

Beaktande av hotade arter

Myndigheterna beaktar i sin tillståndsprövning enligt den lag det är fråga om och i sitt beslutsfattande om planläggning hotade arter med iakttagande av de särskilda bestämmelser om tryggnad av naturvärden som finns i annan lagstiftning.

77 §

Skydd av förekomstplatser för arter som kräver särskilt skydd

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas att en sådan hotad art som avses i 75 § och som är utsatt för minst en mycket hög risk för att försvinna från naturen ska fastställas vara en art som kräver särskilt skydd. Det får också föreskrivas att en sådan hotad art som har mycket få förekomstplatser vars bevarande är hotat ska fastställas vara en art som kräver särskilt skydd.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan besluta att skydda en förekomstplats som är viktig för fortlevnaden av en art som kräver särskilt skydd. I skyddsbeslutet ska gränserna för förekomstplatsen fastställas. Förekomstplatsen får inte förstöras eller försämrats. Förbudet träder i kraft när beslutet har delgetts områdets ägare och innehavare.

Om det inte går att på förhand på ett tillförlitligt sätt bedöma om förekomstplatsen för en djurart som kräver särskilt skydd kommer att vara bestående, kan ett beslut enligt 2 mom. fattas för högst tio år.

Om den förekomstplats som avses i 2 mom. har förlorat sin betydelse för uppnåendet eller bibehållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten, kan närings-, trafik- och miljöcentralen upphäva skyddet av förekomstplatsen.

78 §

Skydd av föröknings- och rastplatser för arter som kräver strikt skydd inom Europeiska unionen

De djurarter som nämns i bilaga IV a till habitatdirektivet och de växtarter som nämns i bilaga IV b till det direktivet är arter som kräver strikt skydd. Bestämmelser om de i Finland förekommande arter som kräver strikt skydd utfärdas genom förordning av statsrådet.

Föröknings- eller rastplatser för individer av djurarter som kräver strikt skydd får inte förstöras eller försämrats.

79 §

Skydd av förekomstplatser för arter av unionsintresse

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan besluta att skydda en förekomstplats som är av betydelse för uppnåendet eller bibehållandet av en gynnsam bevarandestatus för en art som avses i artikel 4.2 i fågeldirektivet, en art som nämns i bilaga I till det direktivet eller en art som nämns i bilaga II till habitatdirektivet.

I skyddsbeslutet ska gränserna för förekomstplatsen fastställas. Förekomstplatsen får inte förstöras eller försämrats. Förbudet träder i kraft när beslutet har delgetts områdets ägare och innehavare.

80 §

Vård av hotade arters livsmiljöer

För istandsättning och vård av i detta kapitel avsedda hotade arters livsmiljöer kan det beviljas stöd och understöd i enlighet med 4 kap.

Närings-, trafik- och miljöcentralen och Forststyrelsen kan med markägarens samtycke vidta behövliga vård- och istandsättningsåtgärder på en i 78 § avsedd föröknings- eller rastplats, på en i 77 § avsedd förekomstplats för en art som kräver särskilt skydd och på en i 79 § avsedd förekomstplats för en art av unionsintresse, efter det att ett beslut om skydd av förekomstplatsen har fattats.

81 §

Skydd av nya arter som påträffas

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan besluta att skydda förekomstplatsen för en för Finland ny art som upptäckts eller för en för vetenskapen tidigare okänd art, om det är nödvändigt för att undersöka och bevara arten.

I skyddsbeslutet ska gränserna för förekomstplatsen fastställas. Förekomstplatsen får inte förstöras eller försämrats. Förbudet träder i kraft när beslutet har delgetts områdets ägare och innehavare. Förbudet är i kraft i högst tio år.

Ett beslut som avses i 2 mom. är i kraft trots besvär, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat. En anteckning om beslutet ska göras i fastighetsregistret.

82 §

Allmänt undantag från vissa fridlysningsbestämmelser

Med avvikelse från 70 och 74 § får ett område användas för jord- och skogsbruk eller byggnadsverksamhet, och byggnader och anordningar användas i enlighet med deras ändamål. Då ska skador på eller störande av fridlysta djur och växter dock undvikas, om detta är möjligt utan avsevärda merkostnader.

Det undantag som avses i 1 mom. gäller inte fågelarter eller i 78 § avsedda arter som kräver strikt skydd.

83 §

Undantag från bestämmelserna om artskydd

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja tillstånd till undantag från bestämmelserna i 70, 73, 74, 77, 78 och 79 §, om detta inte försvårar bibehållandet eller uppnåendet av en gynnsam bevarandestatus för arten.

I fråga om fågelarter är en förutsättning för undantag utöver vad som anges i 1 mom. att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget behövs

- 1) för att skydda djur eller växter,
- 2) för att trygga folkhälsan, flygsäkerheten eller den allmänna säkerheten i övrigt,
- 3) för att förhindra allvarlig skada på gröda, husdjur, skog, fiskerinäring eller vatten,

4) för forsknings- och utbildningsändamål, för återinplantering eller återinförsel eller för den uppfödning som krävs för detta.

I fråga om de i 78 § avsedda arter som kräver strikt skydd är en förutsättning för undantag utöver vad som anges i 1 mom. att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget behövs

1) för att skydda vilda djur och växter eller bevara naturtyper,

2) för att undvika särskilt stor skada på gröda, boskapsskötsel, skog, fiskerinäring, vatten eller annan egendom,

3) av hänsyn till folkhälsan eller allmän säkerhet, eller av andra tvingande orsaker av ytterst viktigt allmänt intresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och mycket betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön,

4) för forsknings- och utbildningsändamål som gäller dessa arter, för återinplantering eller återinförsel av arterna eller för den uppfödning som krävs för detta, inbegripet artificiell förökning av växter.

Tillståndet beviljas för viss tid och kan gälla högst tio år åt gången.

Tillståndsbeslutet kan förenas med villkor som sökanden ska iaktta för att undvika eller begränsa verksamhetens skadliga inverkan på skyddsvärdena. Villkoren kan innehålla begränsningar som gäller en viss tid eller ett visst område eller andra förpliktelser.

Om ett projekt eller en åtgärd som det beviljats tillstånd för övergår till någon annan, ska överföring av tillståndet sökas hos närings-, trafik- och miljöcentralen. Den som beviljats tillstånd svarar för alla skyldigheter enligt tillståndsbeslutet till dess att någon annan har godkänts i dennes ställe.

84 §

Regionalt undantag från bestämmelserna om artskydd

I 83 § 1 och 2 mom. avsett tillstånd till undantag från förbudet mot att störa en fridlyst fågelart kan beviljas för en eller flera kommuners område, om det på grund av att arten är talrik är sannolikt att individerna av arten orsakar särskilt stor skada som på ett oförutsägbart sätt drabbar gröda, fiskodling eller yrkesfiske. En förutsättning för beslutet är att det kan anvisas tillräckligt med områden för födointag, vila eller motsvarande behov som arten har under flyttningstiden.

85 §

Assisterad spridning av arter som kräver särskilt skydd

Med avvikelse från 83 § kan närings-, trafik- och miljöcentralen bevilja ett i 83 § avsett tillstånd för att flytta individer eller delar av individer av arter som kräver särskilt skydd till en plats utanför artens naturliga utbredningsområde endast om det är nödvändigt för bevarande av arten eller för uppnående av en gynnsam bevarandestatus för den samt för dess anpassning till klimatförändringen.

Ett beslut som avses i 1 mom. kan i fråga om något annat område än ett statsägt område fattas endast med markägarens samtycke. En förutsättning för beslutet är att markägaren och närings-, trafik- och miljöcentralen har kommit överens om detaljerna för genomförandet av åtgärderna.

9 kap.

Innehav, handel, import och export av individer av arter

86 §

Kapitlets tillämpningsområde

Detta kapitel tillämpas på innehav, handel, import, export och transitering av individer av de arter som omfattas av tillämpningsområdet för 8 kap., de fågelarter som förekommer naturligt i vilt tillstånd i Europeiska unionens medlemsländer och de i bilaga IV till habitatdirektivet angivna arter som kräver strikt skydd inom Europeiska unionen samt de arter som avses i CITES-förordningen.

87 §

Innehav, handel och kommersiell användning av arter

Individer av fridlysta djur- eller växtarter får inte innehas, transporteras, säljas eller bytas eller bjudas ut till försäljning eller byte. Detsamma gäller för individer av de djurarter som kräver strikt skydd inom Europeiska unionen och individer av de fågelarter som förekommer naturligt i vilt tillstånd inom medlemsstaternas europeiska territorium, med undantag för sådant vilt och de icke fredade djur som avses i 5 § i jaktlagen samt de arter som anges i bilaga III till fågeldirektivet.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om individer gäller också delar, derivat och ägg av individer av arten. Dessutom finns det i CITES-förordningen bestämmelser om att köpa, sälja, erbjuda sig att köpa, saluföra, inneha och transportera för försäljning, förvärva för kommersiella ändamål eller för detta ändamål förevisa för allmänheten samt använda i vinstsyfte individer av sådana djur- och växtarter som avses i den förordningen, samt delar och derivat av dem, samt om förflyttning av levande individer av sådana arter.

88 §

Import och export av arter

Individer av fridlysta djur- eller växtarter samt delar eller derivat av dessa får inte importeras eller exporteras.

Levande hökfåglar, ugglor och falkar får inte importeras.

Dessutom finns det i CITES-förordningen bestämmelser om import från länder utanför Europeiska unionen, export och återexport till länder utanför Europeiska unionen och transitering av individer av de i den förordningen avsedda djur- och växtarterna samt delar och derivat av dessa.

Individer av de på grund av internationell handel globalt hotade arter som nämns i bilaga A till CITES-förordningen eller av de i bilaga B till den förordningen nämnda arterna afrikansk elefant, argalifår, sydlig trubbnoshörning, isbjörn, lejon och flodhäst, eller delar av dem, får inte importeras som jakttroféer från länder utanför Europeiska unionen.

89 §

Undantag från förbudet mot innehav, handel, import och export av arter

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja undantag från de förbud som anges i 87 och 88 § för forsknings- och skyddsändamål eller utbildningsändamål som gäller en art.

Vad som föreskrivs i 88 § 1 mom. gäller inte det utbyte av vetenskapliga samlingar som bedrivs av Naturhistoriska centralmuseet eller av universiteten.

90 §

Nationell verkställighet av CITES-förordningen

Finlands miljöcentral utfärdar de tillstånd och intyg som avses i CITES-förordningen.

De djur och växter, samt delar och derivat av dem, som nämns i CITES-förordningen och som från länder utanför Europeiska unionen importeras till Finland, från Finland exporteras till de ovan avsedda länderna eller transiteras genom Europeiska unionen ska importeras, exporteras och transiteras via följande gränskontrollstationer:

- 1) Helsingfors hamn,
- 2) Helsingfors-Vanda flygplats,
- 3) Åbo hamn,
- 4) Åbo flygplats,
- 5) Niirala,
- 6) Vaalimaa,
- 7) Raja-Jooseppi,
- 8) Kilpisjärvi.

Tullmyndigheterna ska vid behov sörja för att individer och delar eller derivat av dem transporterats till en i 2 mom. avsedd gränskontrollstation under tullövervakning.

10 kap.

Skydd och vård av landskapet samt naturminnesmärken

91 §

Landskapsvårdsområden

Nationella eller regionala landskapsvårdsområden kan inrättas för att skydda och vårda natur- eller kulturlandskapets skönhet, dess historiska särdrag eller andra med landskapet sammanhängande särskilda värden.

92 §

Inrättande av landskapsvårdsområden

Beslut om inrättandet av och syftet med ett nationellt landskapsvårdsområde fattas av miljöministeriet på framställning av landskapsförbundet eller närings- trafik- och miljöcentralen.

Beslut om inrättandet av och syftet med ett regionalt landskapsvårdsområde fattas av närings-, trafik- och miljöcentralen på framställning av en registrerad lokal eller regional förening, kommunen eller landskapsförbundet.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan göra upp en skötsel- och nyttjandeplan för ett landskapsvårdsområde. Miljöministeriets utlåtande ska i beredningsfasen begäras om skötsel- och nyttjandeplanen för ett nationellt landskapsvårdsområde.

Uppgörandet av en skötsel- och nyttjandeplan ska ordnas i växelverkan med ägarna till de områden som hör till landskapsvårdsområdet och med andra centrala lokala aktörer. Inom samernas hembygdsområde ska en skötsel- och nyttjandeplan göras upp i växelverkan med berörda samiska samhällen och i samarbete med Sametinget så att samernas traditionella kunskap utgör en del av planeringsmaterialet.

Ett beslut om godkännande av en skötsel- och nyttjandeplan får inte överklagas genom besvär.

Närmare bestämmelser om det förfarande för växelverkan som ska iakttas vid inrättande av landskapsvårdsområden och vid uppgörande av skötsel- och nyttjandeplaner får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

93 §

Bestämmelser om landskapsvårdsområden

I ett beslut om att inrätta ett landskapsvårdsområde kan det tas in bestämmelser och rekommendationer som behövs för att skydda väsentliga drag i landskapet. Bestämmelserna får dock inte medföra betydande olägenheter för fastighetsägaren.

Bestämmelserna om ett landskapsvårdsområde får inte överträdas.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja tillstånd till undantag från de bestämmelser som meddelats för ett landskapsvårdsområde.

De i 1 mom. avsedda bestämmelser om ett landskapsvårdsområde som hör till tillämpningsområdet för markanvändnings- och bygglagen tillämpas inte på ett område för vilket det finns en gällande detaljplan eller generalplan med rättsverkningar.

94 §

Avveckling av ett landskapsvårdsområde

Ett landskapsvårdsområde kan avvecklas eller dess skyddsbestämmelser lindras, om områdets landskapsvärden har minskat väsentligt eller om skyddet står i vägen för ett projekt eller en plan av viktigt allmänt intresse.

Miljöministeriet kan avveckla ett nationellt landskapsvårdsområde eller ändra beslutet om området. Närings-, trafik- och miljöcentralen kan på framställning av kommunen eller landskapsförbundet avveckla ett regionalt landskapsvårdsområde eller ändra beslutet om området.

95 §

Naturminnesmärken

Ett träd, en dunge, ett flyttblock eller en annan motsvarande naturformation som på grund av sin skönhet, sällsynthet, betydelse i landskapet, sitt vetenskapliga värde eller av någon annan motsvarande anledning kräver särskilt skydd kan fridlysas som naturminnesmärke.

Beslut om fridlysning av ett naturminnesmärke i ett område som tillhör staten fattas av den myndighet som förvaltar området. Ett naturminnesmärke ska märkas ut klart och tydligt.

Beslut om fridlysning av ett naturminnesmärke i ett privatägt område fattas av kommunen på ansökan av områdets ägare eller med ägarens samtycke. Kommunen ska se till att ett naturminnesmärke i ett privatägt område märks ut klart och tydligt.

Ett fridlyst naturminnesmärke får inte skadas eller förstöras.

96 §

Upphävande av fridlysningen av ett naturminnesmärke

I fråga om ett naturminnesmärke som finns på ett område som tillhör staten kan den myndighet som förvaltar området helt eller delvis upphäva fridlysningen av naturminnesmärket, om det inte längre finns grund för fridlysningen eller om fridlysningen står i vägen för ett projekt eller en plan av betydande allmänt intresse.

I fråga om ett naturminnesmärke som finns på ett privatägt område kan kommunen på ansökan av ägaren eller på framställning av närings-, trafik- och miljöcentralen helt eller delvis upphäva fridlysningen av naturminnesmärket, om det inte längre finns grund för fridlysningen eller om fridlysningen står i vägen för ett projekt eller en plan av betydande allmänt intresse.

Beträffande en ansökan som görs av ägaren till ett privatägt område ska det inhämtas ett utlåtande av närings-, trafik- och miljöcentralen.

97 §

Förbudsskyltar

Inom ett mark- eller vattenområde får det inte sättas upp en skylt med förbud mot att färdas eller stiga i land i området eller som annars begränsar allemansrätten och för vars uppsättande det inte finns någon laglig grund.

11 kap.

Frivillig ekologisk kompensation

98 §

Kompensation för försämring

En aktör som i sin verksamhet försämrar naturvärden (*den som orsakar en försämring*) kan kompensera den försämring som verksamheten orsakar en naturtyp eller en arts livsmiljö genom naturvärden som producerats med de kompensationsåtgärder som nämns i 99 § eller, om de förutsättningar som nämns i 100 § uppfylls, kompensera försämringen genom skyddskompensation.

Kompensationen kan antingen motsvara eller överstiga försämringen.

99 §

Kompensationsåtgärder

Med *kompensationsåtgärder* avses åtgärder genom vilka en försämring av en naturtyp eller av en arts livsmiljö ska gottgöras minst fullt ut.

Kompensationsåtgärder är åtgärder som inte följer av någon skyldighet enligt lagstiftning eller andra förpliktelser, och genom vilka

- 1) ett område vars naturvärden eller tillstånd har försämrats återställs i riktning mot naturtillstånd eller det tillstånd som eftersträvas med tanke på den biologiska mångfalden,
- 2) arealen för naturtypen eller artens livsmiljö ökas, eller
- 3) den ekologiska kvaliteten på naturtypen eller artens livsmiljö förbättras.

100 §

Skyddskompensation

Med *skyddskompensation* avses permanent skydd av en förekomst som med avseende på naturtillståndet är representativ för en hotad naturtyp för att

- 1) bevara eller förbättra naturtillståndet eller det tillstånd som eftersträvas med tanke på den biologiska mångfalden genom att förhindra verksamhet som försämrar naturtillståndet, och
- 2) uppnå ett bättre ekologiskt resultat än de kompensationsåtgärder som avses i 99 §.

101 §

Kriterier för kompensation

Kompensationsåtgärderna ska vidtas

1) inom samma eller angränsande delområde inom skogsvegetationszonen, inom samma havsområde och inom samma typ av vattenförekomst eller vattennatur inom samma eller angränsande huvudvattendrag där försämringen orsakas, och

2) inom det samiska samhälles område där försämringen sker.

En försämring av en hotad naturtyp eller av en hotad arts livsmiljö ska kompenseras genom åtgärder som riktar sig till samma arts livsmiljö eller samma naturtyp. Om försämringen på naturvetenskapliga grunder inte kan kompenseras genom åtgärder som riktar till samma naturvärde, ska försämringen kompenseras genom åtgärder som riktar till ett motsvarande naturvärde som är lika hotat som eller mer hotat än det naturvärde som försämras.

Närmare bestämmelser om kompensationsåtgärders regionala motsvarighet och motsvarighet i fråga om naturvärdena får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

102 §

Tidpunkt för genomförande av kompensation

Innan åtgärder som medför en försämring inleds ska det vidtas åtgärder genom vilka det skapas förutsättningar för att uppnå det tillstånd som eftersträvas (*grundläggande åtgärder*). Vid behov ska det vidtas upprepade vårdåtgärder som förutsätts för att uppnå det tillstånd som eftersträvas.

Skyddskompensation ska alltid genomföras före försämringen.

103 §

Produktion av naturvärden

En markägare kan genom kompensationsåtgärder producera naturvärden för användning som ekologisk kompensation.

En kompensationsplan ska utarbetas om produktionen av naturvärden och planen ska innehålla

1) uppgifter om det område som används för kompensationen (*kompensationsområde*), dess naturvärden och deras tillstånd före kompensationsåtgärderna,

2) uppgifter om de naturvärden som ska förbättras, det tillstånd som eftersträvas samt om de kompensationsåtgärder genom vilka förbättringen av naturvärdena genomförs,

3) tidsplanen för genomförandet av kompensationsåtgärderna,

4) uppgifter om uppföljningen av genomförandet av kompensationsåtgärderna,

5) en bedömning av riskerna med att genomföra kompensationsåtgärderna och en plan för beredskapen för dem samt alternativa sätt att genomföra åtgärderna,

6) uppgifter om den som i praktiken genomför de grundläggande åtgärderna och om dennes kompetens för uppgiften.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ger på ansökan av markägaren ett utlåtande om kompensationsplanen. Utlåtandet ska sändas för kännedom till den kommun och det landskapsförbund inom vars område det område som avses i planen finns.

Efter att de grundläggande åtgärderna enligt kompensationsplanen har genomförts ger närings-, trafik- och miljöcentralen på ansökan av markägaren ett utlåtande om kvaliteten på och kvantiteten av de naturvärden som produceras genom åtgärderna.

Närings-, trafik- och miljöcentralen för på ansökan av markägaren in uppgifter om kvaliteten på och kvantiteten av de naturvärden som produceras genom åtgärderna i ett register som hör till datasystemet för naturvärden.

På de naturvärden som producerats i kompensationsområdet tillämpas inte bestämmelserna i 64 och 77 § utan markägarens samtycke.

Närmare bestämmelser om kompensationsplanens innehåll får utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

104 §

Beslut om huruvida kompensationen ersätter försämringen

Den som orsakar en försämring kan ansöka om att närings-, trafik- och miljöcentralen ska besluta om huruvida kompensationen ersätter försämringen. Ansökan ska innehålla

1) uppgifter om det område som försämras, dess naturvärden och deras tillstånd före försämringen samt en uppskattning av den försämring som orsakas av naturvärdena,

2) uppgifter om det naturvärde som producerats i enlighet med 103 § eller den skyddskom-pensation som avses i 100 § genom vilken försämringen av en naturtyp eller en arts livsmiljö kompenseras.

Om den kompensation som sökanden föreslår uppfyller förutsättningarna enligt 99—101 § ska närings-, trafik- och miljöcentralen godkänna ansökan. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska i beslutet förbjuda att naturvärdena i ett kompensationsområde förstörs eller försämras och fastställa gränserna för kompensationsområdet. Förbudet träder i kraft när beslutet har delgetts områdets ägare och innehavare.

Ett beslut som avses i 2 mom. är i kraft trots besvär, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat. En anteckning om beslutet ska göras i fastighetsregistret.

Närings-, trafik- och miljöcentralen för in uppgifter om kompensationen i ett register som hör till datasystemet för naturvården.

105 §

Undantag från skyddet av ett kompensationsområde

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja undantag från förbudet i 104 § 2 mom., om förbudet står i vägen för ett projekt eller en plan av ytterst viktigt allmänt intresse och det inte finns något tekniskt och ekonomiskt genomförbart alternativ till projektet eller planen.

I beslutet ska den som orsakar försämringen åläggas att vidta kompensationsåtgärder, genom vilka naturvärdena i kompensationsområdet och de naturvärden som eftersträvas genom kompensationsåtgärderna ska kompenseras.

106 §

Tillgång till uppgifter om kompensation

Var och en har rätt att ur det register som hör till datasystemet för naturvården få uppgifter om de naturvärden som producerats och om hur de används som förhandskompensation.

107 §

Kostnadsansvar

Den som orsakar en försämring och den som producerar naturvärden svarar för

1) kostnaderna för planering och genomförande av kompensationsåtgärder,
2) myndighetens kostnader för godkännande av kompensationsplanen och registeranteckningar.

Den som orsakar en försämring svarar dessutom för de kostnader som orsakas av

1) bedömningen av försämringen,

- 2) tillsynen över genomförandet av kompensationsåtgärderna,
- 3) uppföljningen av kompensationsåtgärdernas effekter.

12 kap.

Förvärv av områden för naturskyddsändamål samt ersättningar

108 §

Förvärv av områden till staten

Staten kan förvärva områden för genomförandet av skyddet enligt de program som avses i 14 och 15 § och nätverket Natura 2000 eller för kompletterande av det befintliga nätverket av naturskyddsområden eller annars för naturskyddsändamål.

Närings-, trafik- och miljöcentralen och Forststyrelsen sköter uppgifter i anknytning till förvärv av områden för naturskyddsändamål. Närmare bestämmelser om uppgifterna i anknytning till förvärv av områden utfärdas genom förordning av statsrådet.

109 §

Genomförande av naturskyddsprogram

Miljöministeriet ska utan dröjsmål börja genomföra ett i 15 § avsett naturskyddsprogram, när statsrådets godkännandebeslut har vunnit laga kraft. När ordningsföljden för genomförandet övervägs ska, utöver vad som föreskrivs i 108 § 2 mom., betydelsen av de värden som ska skyddas och de faktorer som hotar dem beaktas så långt som möjligt.

Det sätt på vilket skyddet genomförs ska anpassas till syftet med skyddet och skyddet ska i första hand genomföras på frivillig väg.

Miljöministeriet kan besluta att till vissa delar avstå från att genomföra ett naturskyddsprogram, om områdets naturvärden har minskat väsentligt, om detta inte påtagligt äventyrar syftet med skyddet eller om programmet står i vägen för ett projekt som är nödvändigt med tanke på ett viktigt allmänt intresse.

110 §

Ägarens rätt att kräva inlösen

När fyra år har förflutit från ett beslut att godkänna ett naturskyddsprogram och beslutet har vunnit laga kraft har ägaren till ett område som ingår i naturskyddsprogrammet rätt att kräva att området inlöses, om programmet inte har genomförts i detta område eller det inte har överenskommit om genomförandet. Ägaren till ett område har samma rätt, om skyddet av området enligt statsrådets principbeslut om genomförande av nätverket Natura 2000 ska genomföras med stöd av denna lag och fyra år har förflutit från det att statsrådets principbeslut meddelades.

Inlösningen inleds genom en ansökan hos Lantmäteriverket om förordnande av inlösningsförrättning.

111 §

Statens ersättningsskyldighet

Staten är skyldig att ersätta fastighetsägaren eller innehavaren av en särskild rättighet för betydelsefull olägenhet till följd av

1) ett beslut som fattats med stöd av 64 § 2 mom., 77 § 2 och 3 mom., 79 § 2 mom. eller 81 § 2 mom.,

2) ett förbud enligt 65 § 1 mom., 73 § 1 mom. eller 78 § 2 mom.,

3) fridlysningsbestämmelserna för ett naturskyddsområde som inrättats med stöd av 47 § 2 mom.,

4) avslag på ett beslut enligt 38 § om förbud eller begränsning eller ansökan om tillstånd enligt 39 § i mom., om det inte annars finns något hinder för att bevilja tillstånd eller genomföra åtgärden.

Vid bedömningen av den betydelsefulla olägenhet som avses i 1 mom. ska de sammanlagda konsekvenserna av de förbud, beslut och fridlysningsbestämmelser som avses i det momentet beaktas.

I ett ärende som avses i 1 mom. 1 punkten är en förutsättning för ersättningsskyldighet att ägaren med stöd av 66 eller 83 § har ansökt om tillstånd att få avvika från förbudet och ansökan har avslagits.

Full ersättning ska betalas för olägenheten. Om det inte på förhand på ett tillförlitligt sätt går att bedöma om den betydelsefulla olägenhet ett förbud enligt 78 § 2 mom. orsakar kommer att vara bestående, ska ersättningen betalas för högst tio år. Efter detta ska ersättning betalas för bestående olägenhet, om det är sannolikt att föröknings- eller rastplatsen är permanent.

I fråga om ersättning för olägenhet som orsakas av att tillstånd enligt markanvändnings- och bygglagen eller marktäktslagen vägras gäller vad som föreskrivs särskilt. I 11 § i skogslagen finns det bestämmelser om hur den särskilda skyldighet enligt 10 § i den lagen som gäller användningen av skogarna ska göras skäligare.

112 §

Begränsningar av ersättningsskyldigheten

Den rätt till ersättning som avses i 111 § 1 mom. 4 punkten föreligger inte, om olägenheten

1) orsakas av att ett tillstånd enligt vattenlagen vägras,

2) orsakas av att ett tillstånd enligt miljöskyddslagen vägras,

3) orsakas av att ett ärende som gäller malmletningstillstånd, gruvtillstånd eller guldvaskningstillstånd enligt gruvlagen (621/2011) avgörs,

4) orsakas av att ett inlösningstillstånd enligt lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter vägras (603/1977), eller

5) orsakas staten, kommunen eller en samkommun.

113 §

Förfarandet i ersättningsärenden

Om en överenskommelse inte har kunnat nås om ersättning eller andra alternativa sätt att genomföra skyddet, kan en ansökan om förrättning för att bestämma de ersättningar som avses i 111 § 1 mom. lämnas in till Lantmäteriverket.

I en situation som avses i 111 § 3 mom. ska till ansökan fogas en utredning om det avslag på ansökan om tillstånd som avses i det nämnda momentet. Om det dock är uppenbart att det inte finns förutsättningar för beviljande av tillstånd, kan det förordnas om förrättning utan att utredningen läggs fram.

Bestämmelser om förfarandet och om bestämmandet av ersättning finns i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter. På ersättning för inskränkningar i rätten att nyttja ett

område ska betalas ränta enligt 95 § 1 mom. i den lagen från den dag då områdets ägare hos Lantmäteriverket har ansökt om förordnande av ersättningsförrättning.

114 §

Statens inlösningsrätt

För att inrätta ett naturskyddsområde eller för att på något annat sätt genomföra det skydd som avses i denna lag har statsrådet rätt att besluta om att lösa in fast egendom och särskilda rättigheter till staten. Bestämmelser om inlösen finns i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter.

Ett ärende som gäller inlösningsstillstånd kan avgöras av miljöministeriet, om det är fråga om ett område som ingår i ett naturskyddsprogram som har vunnit laga kraft eller enligt ett lagakraftvunnet beslut av statsrådet hör till ett område som enligt denna lag avses ingå i nätverket Natura 2000. Miljöministeriet kan avgöra ett ärende som gäller inlösningsstillstånd även i det fall att det i det område som ansökan om inlösningsstillstånd gäller i liten utsträckning ingår område som inte omfattas av naturskyddsprogrammet eller nätverket Natura 2000. Vad som ovan i detta moment föreskrivs om område tillämpas också på en nyttjanderätt som gäller ett sådant område.

Innan en inlösen som avses i 1 eller 2 mom. företas ska underhandlingar föras med markägaren, om detta är möjligt utan avsevärda svårigheter.

115 §

Periodisering av ersättningarna

Med avvikelse från 52 § i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter kan en ersättning som avses i 111 § om närings-, trafik- och miljöcentralen så kräver periodiseras så att den betalas ut i högst fyra årliga poster.

Närmare bestämmelser om periodisering av ersättningarna får utfärdas genom förordning av statsrådet.

116 §

Vissa avgiftsfria beslut

Beslut om naturskyddsområden, landskapsvårdsområden och naturminnesmärken som har meddelats med stöd av denna lag samt beslut som har meddelats med stöd av 64 § 2 mom., 77 § 2 och 3 mom., 79 § 2 mom. och 81 § är avgiftsfria. Bestämmelser om avgifter för beslut finns till övriga delar i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

13 kap.

Informationshanteringen inom naturvården och information om beslut

117 §

Datasystemet för naturvården

Datasystemet för naturvården består av uppgifter om biologisk mångfald och de verksamheter som inverkar på den. Datasystemet används för hantering och behandling av uppgifter som hänför sig till tillämpningen och verkställigheten av denna lag, för naturskyddsplanering och för tillsynen enligt denna lag samt för uppföljning, bedömning och forskning som gäller den biologiska mångfalden.

Datasystemet för naturvården omfattar uppgifter som registreras eller har registrerats i miljöministeriets, närings-, trafik- och miljöcentralernas, Forststyrelsens, Finlands miljöcentral och Naturhistoriska centralmuseets (*registerförare*) datasystem, register och ärendehanteringssystem. Bestämmelser om de uppgifter som ska registreras i datasystemet finns i 118 § i denna lag samt i 18 kap. 1 och 2 § i vattenlagen.

Miljöministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralen, Forststyrelsen, Finlands miljöcentral och Naturhistoriska centralmuseet är alla personuppgiftsansvariga för datasystemet för naturvården i fråga om de uppgifter som de registrerar i systemet.

Miljöministeriet svarar för att utveckla datasystemet för naturvårdens innehåll och funktion i samarbete med registerförarna.

Närmare bestämmelser om de datasystem, register och ärendehanteringssystem som avses i 2 mom. samt om myndigheternas uppgifter i samband med förvaltningen av systemen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

118 §

Uppgifter som ska registreras i datasystemet för naturvården

Miljöministeriet ska i datasystemet för naturvården registrera

- 1) de beslut som ministeriet fattar med stöd av denna lag samt information om beslut av förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolen i anslutning till dem,
- 2) de utlåtanden som avses i 57 § 2 mom., 61 § 1 mom. och 92 § 3 mom.,
- 3) de uppgifter och rapporter som hänför sig till ordnandet av uppföljningen av naturvården.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna ska i datasystemet registrera

- 1) de beslut som centralen fattar med stöd av denna lag samt information om beslut av förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolen i anslutning till dem,
- 2) de utlåtanden och initiativ som avses i 35 § 2 mom. och 92 § samt de handlingar som gäller förvärv av områden enligt 108 §.

Forststyrelsen ska i datasystemet registrera

- 1) de beslut som Forststyrelsen fattar med stöd av denna lag samt information om beslut av förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolen i anslutning till dem,
- 2) utlåtanden enligt 35 § 2 mom. om Natura-bedömning, ansökningar enligt 60 § 1 mom. om införlivning av ett område i ett naturskyddsområde samt handlingar som gäller förvärv av områden enligt 108 §.

Miljöministeriet svarar dessutom för att de beslut av statsrådet som avses i 13, 14, 15, 33, 39 och 114 § och Europeiska kommissionens utlåtande enligt 39 § registreras i datasystemet för naturvården.

De myndigheter som följer upp den biologiska mångfaldens tillstånd samt Finlands miljöcentral och Naturhistoriska centralmuseet ska i datasystemet registrera de uppgifter om uppföljningen av naturvården som avses i 18 §. Uppföljningsuppgifter får också registreras av andra aktörer som myndigheterna i fråga har godkänt.

Kommuner och landskapsförbund ska i den mån det är möjligt lämna närings-, trafik- och miljöcentralen de uppgifter som i samband med kommunal verksamhet uppkommer om den biologiska mångfalden och de verksamheter som inverkar på den för registrering i datasystemet för naturvården, om det inte är möjligt att registrera uppgifterna direkt i datasystemet.

119 §

Uppgifternas kvalitet

Registerförarna uppdaterar uppgifterna i datasystemet för naturvården i samband med att de fullgör sina lagstadgade skyldigheter. Dessutom kan uppgifterna uppdateras på basis av uppgifter som lämnats till registerförarna. Den som producerat uppgifterna svarar för uppgifternas riktighet.

Registerföraren svarar för att det i datasystemet registreras information som beskriver uppgifternas kvalitet vad gäller uppgiftskällan och tidpunkten för inhämtandet och registreringen av uppgifterna.

120 §

Utlämnande av och rätt att få uppgifter

De uppgifter som registreras i datasystemet för naturvården är sådan offentlig miljöinformation som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/4/EG om allmänhetens tillgång till miljöinformation och om upphävande av rådets direktiv 90/313/EEG, om inte något annat föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) eller i någon annan lag.

Registerförarna samt Finlands skogscentral, regionförvaltningsverken, kommunerna och landskapsförbunden, Finlands viltcentral och Säkerhets- och kemikalieverket har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få de uppgifter ur datasystemet för naturvården som är nödvändiga för skötseln av de uppgifter som föreskrivits för dem.

121 §

Delgivning av och information om beslut

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska delge beslut som avses i 64, 77, 79, 81 och 104 § och Forststyrelsen beslut som avses i 60 § genom offentlig kungörelse enligt 62 a § i förvaltningslagen, och information om kungörelsen ska offentliggöras i kommunen i fråga i enlighet med 108 § i kommunallagen (410/2015). Besluten ska dessutom registreras i fastighetsdatasystemet.

Miljöministeriet ska delge förslag om områden enligt 33 § som ska ingå i nätverket Natura 2000 genom offentlig kungörelse enligt 62 a § i förvaltningslagen och information om kungörelsen ska dessutom offentliggöras i kommunen i fråga i enlighet med 108 § i kommunallagen.

Miljöministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralen och Forststyrelsen ska offentliggöra de beslut som de har fattat med stöd av denna lag på sin webbplats. Beslut som offentliggörs på internet får trots 16 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet innehålla lägesuppgifter.

14 kap.

Tillsyn över naturvården, förvaltningstvång och straff

122 §

Ordnande av tillsyn

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag, de bestämmelser och beslut som har utfärdats med stöd av den och Europeiska unionens bestämmelser.

Forststyrelsen utövar tillsyn över att denna lag följs i statliga naturskyddsområden.

123 §

Rätt att få upplysningar och göra inspektioner

Den myndighet som utövar tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser och beslut som gäller naturvården eller en tjänsteman eller tjänsteinnehavare som myndigheten förordnat har rätt att för utförandet av sina uppgifter

- 1) trots sekretess få nödvändiga upplysningar av andra myndigheter och verksamhetsutövare,
- 2) röra sig på annans område och få tillträde till platser där verksamhet bedrivs,
- 3) göra inspektioner, utföra mätningar och vid behov ta prover,
- 4) övervaka verksamheten och dess konsekvenser för naturen och miljön.

Den tjänsteman eller tjänsteinnehavare som utför en inspektion har rätt att få kopior av de handlingar som ska granskas och utskrifter av registreringar i datasystem.

Bestämmelser om inspektioner finns dessutom i 39 § i förvaltningslagen.

124 §

Tillfälligt åtgärdsförbud

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan för högst två år förbjuda sådan användning av ett i 43 § 2 mom. avsett område som kan äventyra syftet med skyddet av området. Närings-, trafik- och miljöcentralens beslut ska iakttas trots ändringssökande, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

Om skyddet förfaller eller ett naturskyddsprogram med stöd av 109 § 3 mom. inte genomförs och områdets ägare har orsakats betydelsefull olägenhet av åtgärdsförbudet, har ägaren rätt att av staten få full ersättning för detta.

Vid bestämmandet av ersättning iakttas vad som föreskrivs i 113 §.

125 §

Åtgärdsförbud när en inlösning är anhängig

Om det med stöd av 114 § har beviljats tillstånd till inlösning av ett område eller av en särskild rättighet, får sådana åtgärder som kan äventyra inlösningens syfte inte vidtas i området. Detta förbud är i kraft från det att beslutet om det beviljade inlösningstillståndet har delgetts områdets ägare eller innehavare.

126 §

Tvångsmedel

Om någon underlåter att följa denna lag eller bestämmelser som utfärdats eller beslut som meddelats med stöd av denna lag, eller vidtar åtgärder som strider mot dessa, kan närings-, trafik- och miljöcentralen förbjuda den att fortsätta eller upprepa gärningen eller underlåtenheten och vid vite eller hot om avbrytande ålägga den att inom utsatt tid undanröja det rättsstridiga tillståndet eller avhjälpa underlåtenheten, eller förelägga den hot om att behövliga åtgärder vidtas på dennes bekostnad. Närings-, trafik- och miljöcentralens beslut ska iakttas trots ändringssökande, om inte besvärsmyndigheten beslutar något annat.

Vid förundersökning, åtalsprövning eller rättegång får man inte i syfte att ålägga en fysisk person straffrättsligt ansvar använda uppgifter som personen har lämnat för att fullgöra en sådan

skyldighet att lämna uppgifter som föreskrivs i denna lag eller som ålagts med stöd av den, om uppgifterna har erhållits genom att personen förelagts vite för fullgörande av skyldigheten.

Bestämmelser om vite, hot om tvångsutförande och hot om avbrytande finns i viteslagen (1113/1990).

127 §

Förebyggande och avhjälpande av naturskador

Om en fysisk eller juridisk person som bedriver yrkesverksamhet eller som i praktiken beslutar om sådan verksamhet (*verksamhetsutövare*) uppsåtligen eller av oaktsamhet genom en åtgärd eller underlåtenhet som strider mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller beslut som meddelats med stöd av den orsakar en naturskada som avses i 3 § 7 punkten eller ett överhängande hot för en sådan skada, ska verksamhetsutövaren utan dröjsmål underrätta närings-, trafik- och miljöcentralen om naturskadan eller det överhängande hotet för en sådan och vidta behövliga åtgärder för att förebygga negativa effekter eller begränsa dem så att de blir så små som möjligt.

Efter att ha fått kännedom om naturskadan eller det överhängande hotet för en sådan skada ska närings-, trafik- och miljöcentralen, utöver vad som föreskrivs i 126 §, ålägga den verksamhetsutövare som orsakat olägenheten att vid behov vidta åtgärder för att förebygga negativa effekter eller begränsa dem så att de blir så små som möjligt, samt ålägga verksamhetsutövaren att vidta hjälpåtgärder enligt lagen om avhjälpande av vissa miljöskador (383/2009). På rätten att inleda ett ärende tillämpas 128 § 1 mom. i denna lag.

Betydelsen av de negativa effekter som avses i denna paragraf ska bedömas i förhållande till naturtypens eller artens bevarandestatus vid tidpunkten för skadan samt deras funktioner och naturliga förmåga till återbildning. Närmare bestämmelser om de faktorer som bestämmer de negativa effekternas betydelse utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. tillämpas inte på sådana naturskador i fråga om vilka det finns bestämmelser om förebyggande och avhjälpande i miljöskyddslagen, vattenlagen eller gentekniklagen (377/1995).

128 §

Särskild rätt att inleda ärenden

En person som orsakats olägenhet har rätt att inleda ett ärende som avses i 126 § hos närings-, trafik- och miljöcentralen, om syftet med inledandet av ärendet är att förhindra att naturen förstörs eller att naturvärden försämrats på ett sätt som inte är av ringa betydelse, eller att påbörja åtgärder för att avhjälpa en naturskada. Samma rätt har en registrerad sammanslutning som avses i 134 § 4 mom. inom sitt verksamhetsområde samt kommunen.

Ett ärende som omfattas av särskild rätt att inleda ärenden ska avgöras skyndsamt.

129 §

Åtgärder i samband med brottmål

De i 122 § nämnda myndigheter som utövar tillsyn över naturvärden ska anmäla gärningar eller underlåtenheter som avses i 130 och 131 § till polisen för inledande av förundersökning. Anmälan behöver dock inte göras, om gärningen eller underlåtenheten inte har inverkat väsentligt på de skyddade naturvärdena, den inte syftar till mer än ringa ekonomisk vinning och den även i övrigt med hänsyn till omständigheterna ska anses vara mycket ringa.

Närings-, trafik- och miljöcentralen är målsägande i brottmål.

130 §

Hänvisning till strafflagen

Bestämmelser om straff för miljöförstöring finns i 48 kap. 1—4 § i strafflagen (39/1889) och bestämmelser om straff för naturskyddsbrott i 5 och 5 a § i det kapitlet.

131 §

Naturskyddsförseelse

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet obehörigen

1) på ett område som hör till ett naturskyddsprogram vidtar en åtgärd i strid med 16 § 1 mom. som äventyrar syftet med skyddet av området,

2) avsevärt i strid med 34 § försämrar de naturvärden som ligger till grund för skyddet av ett område som hör till nätverket Natura 2000,

3) bryter mot fridlysningsbestämmelserna i en författning om inrättande av ett statligt naturskyddsområde eller i ett beslut om inrättande av ett privat naturskyddsområde eller mot ett förbud eller en begränsning som gäller rätten att färdas, slå läger eller stiga i land eller att hålla båt, fartyg eller annat fordon enligt vad som föreskrivs i 56 § 1 mom. eller bestäms i ordningsstadgan med stöd av 56 § 2 mom. och 58 §,

4) förstör eller försämrar en genom ett avgränsningsbeslut fastställd förekomst av en skyddad naturtyp, en plats där en art som kräver särskilt skydd förekommer, en plats där en art av unionsintresse förekommer, en plats där en ny art som påträffats förekommer eller ett kompensationsområde i strid med det som bestäms i ett beslut enligt 64 § 2 mom., 77 § 2 mom., 79 § 2 mom., 81 § 2 mom. eller 104 § 2 mom.,

5) tar en fridlyst djurarts bon, ägg eller individer i andra utvecklingsstadier eller flyttar dem till en annan plats i strid med 70 § 1 mom. 2 punkten,

6) förstör eller skadar en stor rovfågels boträd i strid med 73 § 1 mom.,

7) bryter mot bestämmelserna i 74 § om fridlysning av växtarter,

8) innehar individer, delar, derivat eller ägg av en fridlyst art som har tagits från naturen efter den 31 december 1996, i strid med 87 § 1 mom.,

9) säljer och byter eller bjuder ut till försäljning eller byte individer av fridlysta djur- eller växtarter eller delar, derivat eller ägg av dem i strid med 87 § 1 mom.,

10) köper, erbjuder sig att köpa, förvärvar för kommersiella ändamål, i kommersiellt syfte förevisar för allmänheten, använder i vinstsyfte, säljer, innehar för försäljning, saluför eller transporterar för försäljning individer av djur- eller växtarter som nämns i bilaga A eller B till CITES-förordningen eller delar eller derivat av dem i strid med artikel 8 i den förordningen eller förflyttar levande individer av arter som nämns i bilaga A till den förordningen i strid med artikel 9 i den förordningen,

11) importerar individer av fridlysta djur- eller växtarter eller delar eller derivat av dem, eller levande hökfåglar, ugglor eller falkar, i strid med 88 § 1 eller 2 mom.,

12) importerar individer av hotade arter eller delar av dem som jakttroféer i strid med 88 § 4 mom.,

13) exporterar individer av fridlysta djur- eller växtarter eller delar eller derivat av dem i strid med 88 § 1 mom.,

14) importerar, exporterar eller genom finskt territorium transiterar individer av en djur- eller växtart som nämns i CITES-förordningen, eller delar eller derivat av dem, utan det tillstånd eller intyg som krävs i artiklarna 4, 5 och 9 i den förordningen, eller underlåter att uppfylla villkoren i tillståndet eller intyget,

15) från tredjeland importerar eller till tredjeland exporterar individer av djur- eller växtarter som nämns i CITES-förordningen, eller delar eller derivat av dem, över ett annat än ett i 90 § 2 mom. nämnt gränsövergångsställe, eller underlåter att göra den importanmälan som krävs i artikel 4 i den förordningen,

16) bryter mot bestämmelser i ett beslut som gäller ett landskapsvårdsområde i strid med 93 § 2 mom.,

17) skadar eller förstör ett fridlyst naturminnesmärke i strid med 95 § 4 mom.,

ska, om gärningen inte utgör naturskyddsbrott, för *naturskyddsförseelse* dömas till böter.

För naturskyddsförseelse döms också den som uppsåtligen dödar eller fångar individer av fridlysta djurarter, skadar bon eller ägg som tillhör individer av sådana arter eller skadar andra utvecklingsstadier av individer av arterna eller stör individer i strid med 70 § 1 mom. 1—3 punkten samt den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet förstör eller obehörigen försämrar förekomsten av en strikt skyddad naturtyp eller föröknings- eller rastplats för individer av en strikt skyddad djurart i strid med 65 § 1 mom. eller 78 §.

Som naturskyddsförseelse betraktas inte att slå läger i terrängen eller att stanna eller parkera ett motordrivet fordon i terrängen i omedelbar närhet av en väg i strid med ett förbud eller en begränsning som meddelats med stöd av 53 eller 56 §, om förbudet eller begränsningen inte klart och tydligt har märkts ut i terrängen.

132 §

Förverkandepåföljd

Hos den som har gjort sig skyldig till en gärning som avses i 130 eller 131 § ska föremålet för brottet dömas förverkat till staten. Hos den som brutit mot bestämmelserna i 70 eller 74 § ska dessutom det värde som det fridlysta djuret eller den fridlysta växten har som representant för sin art dömas förverkat till staten. Bestämmelser om förverkandepåföljder finns dessutom i 10 kap. i strafflagen.

Bestämmelser om värden på fridlysta djur och växter utfärdas genom förordning av miljöministeriet.

133 §

Rätt till omhändertagande

Jakt- och fiskeövervakare som avses i lagen om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning (1157/2005) har rätt att omhänderta jaktredskap, insamlingsredskap och andra redskap som använts eller som uppenbarligen är avsedda att användas i strid med de fridlysningsbestämmelser som utfärdats eller meddelats för ett naturskyddsområde. Samma rätt till omhändertagande gäller djur som olovligen fångats eller växter som olovligen tagits i ett naturskyddsområde samt allt annat sådant som inte får tas eller användas i ett naturskyddsområde.

Bestämmelser om rätt till omhändertagande finns dessutom i 81 § i jaktlagen och 108 och 109 § i lagen om fiske.

15 kap.

Ändringssökande

134 §

Ändringssökande

I närings-, trafik- och miljöcentralens beslut enligt 4 kap. får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Ett beslut enligt denna lag får överklagas genom besvär med iakttagande av vad som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019), om inte något annat föreskrivs nedan.

Med avvikelse från vad som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden får ändring inte sökas i ett i 13 § avsett beslut av statsrådet som gäller den nationella strategin för biologisk mångfald.

Besvärsrätt har den vars rätt, skyldighet eller fördel saken kan beröra. Besvärsrätt i fråga om andra beslut än sådana som gäller ersättning, stöd, understöd eller huruvida frivillig kompensation ersätter försämringen har även kommunen i fråga och inom sitt verksamhetsområde sådana registrerade lokala och regionala sammanslutningar vars syfte är att främja naturvården eller miljövården. I fråga om statsrådsbeslut om godkännande av ett naturskyddsprogram har också riksomfattande sammanslutningar som bevakar markägarnas intressen eller främjar naturvården eller miljövården besvärsrätt. Dessutom har också Sametinget besvärsrätt, om beslutet försämrar samernas rätt att som ursprungsfolk bevara och utveckla sitt språk och sin kultur.

135 §

Besvär över beslut enligt någon annan lag

Utöver vad som särskilt föreskrivs om ändringssökande har närings-, trafik- och miljöcentralen rätt att anföra besvär över ett sådant beslut enligt någon annan lag som gäller beviljande av tillstånd eller godkännande av en plan, när besvärsgrundern är att beslutet strider mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller beslut som meddelats med stöd av den.

16 kap.

Ikraftträdandebestämmelser

136 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2023.

Genom denna lag upphävs naturvårdslagen (1096/1996), nedan *den upphävda lagen*.

En jakttrofé som förvärvats före ikraftträdandet av denna lag får föras in i landet trots 88 § 4 mom.

Om det någon annanstans i lagstiftningen hänvisas till den upphävda lagen eller 1923 års lag om naturskydd (71/1923), ska denna lag tillämpas i stället för den lagen.

137 §

Statliga naturskyddsområden som inrättats med stöd av den upphävda lagen

Följande författningar som utfärdats med stöd av den upphävda lagen förblir i kraft:

- 1) statsrådets förordning om salskyddsområden (736/2001),
- 2) statsrådets förordning om Meiko naturskyddsområde (1382/2006),
- 3) statsrådets förordning om inrättande av naturskyddsområden inom vissa statsägda områden i Suomussalmi och Puolanka kommuner (203/2014),
- 4) statsrådets förordning om naturskyddsområden i Kalevalaparken (204/2014),
- 5) statsrådets förordning om naturskyddsområden i landskapet Egentliga Finland (214/2014),

6) miljöministeriets förordning om inrättande av naturskyddsområden i landskapet Egentliga Finland (215/2014),

7) statsrådets förordning om naturskyddsområden i Saimen (441/2014),

8) statsrådets förordning om naturskyddsområden i landskapet Norra Österbottens södra delar (644/2017),

9) miljöministeriets förordning om naturskyddsområden i landskapet Norra Österbottens södra delar (645/2017),

10) statsrådets förordning om naturskyddsområden i Östra Lappland (646/2017),

11) miljöministeriets förordning om naturskyddsområden i Östra Lappland (647/2017),

12) statsrådets förordning om Patanjärvenkangas naturskyddsområde (278/2018),

13) statsrådets förordning om naturskyddsområden i landskapet Södra Savolax (204/2019),

14) miljöministeriets förordning om naturskyddsområden i landskapet Södra Savolax (205/2019),

15) statsrådets förordning om naturskyddsområden i landskapet Södra Karelen (1076/2019),

16) miljöministeriets förordning om naturskyddsområden i landskapet Södra Karelen (1077/2019),

17) statsrådets förordning om naturskyddsområden i landskapet Norra Karelen (140/2021),

18) miljöministeriets förordning om naturskyddsområden i landskapet Norra Karelen (141/2021),

19) statsrådets förordning om naturskyddsområden i landskapet Nyland (332/2021),

20) miljöministeriets förordning om naturskyddsområden i landskapet Nyland (333/2021).

I stället för sådana bestämmelser i den upphävda lagen som det hänvisas till i de författningar som nämns i 1 mom. tillämpas bestämmelserna i denna lag som följer:

1) i stället för 13 § i den upphävda lagen tillämpas 49 § i denna lag,

2) i stället för 14 § i den upphävda lagen tillämpas 50 § i denna lag,

3) i stället för 15 § i den upphävda lagen tillämpas 51 § i denna lag,

4) i stället för 17 a § i den upphävda lagen tillämpas 52 § i denna lag,

5) i stället för 71 § i den upphävda lagen tillämpas 55 § i denna lag.

Ordningsstadgorna för de naturskyddsområden som avses i de författningar som nämns i 1 mom. samt skötsel- och nyttjandeplanerna för nationalparker förblir i kraft.

138 §

Naturskyddsområden och naturminnen enligt 1923 års lag om naturskydd

De författningar om inrättande av statliga naturskyddsområden som utfärdats med stöd av 1923 års lag om naturskydd och de fridlysningsbestämmelser som utfärdats i dem samt de beslut om inrättande av privata naturskyddsområden som meddelats med stöd av den lagen och de fridlysningsbestämmelser som meddelats i dem förblir i kraft. Detsamma gäller beslut om ordningsstadgorna för statliga naturskyddsområden och om fastställandet av skötsel- och nyttjandeplanerna för nationalparker.

Med avvikelse från 1 mom. tillämpas på statliga skyddsområden vad som i denna lag föreskrivs om begränsning av rätten att röra sig inom statliga naturskyddsområden, skötsel- och nyttjandeplaner för naturskyddsområden, ordningsstadgor för statliga naturskyddsområden, bestämning och utmärkning av gränserna för naturskyddsområden, införlivning av områden i statliga naturskyddsområden samt fiske som baserar sig på de allmänna fiskerättigheterna.

Med avvikelse från 1 mom. tillämpas 54 § på avvikelse från de fridlysningsbestämmelser som meddelats för ett privat naturskyddsområde.

De beslut om fridlysning av naturminnen som meddelats med stöd av 1923 års lag om naturskydd förblir i kraft och på dem tillämpas 95 och 96 §.

139 §

Myndighetsbeslut som meddelats med stöd av den upphävda lagen

Ett myndighetsbeslut eller myndighetstillstånd som meddelats med stöd av den upphävda lagen och som gäller när denna lag träder i kraft ska iakttas, om inte något annat föreskrivs nedan.

Med avvikelse från 1 mom. upphör beslut om den i 29 § 1 mom. 9 punkten i den upphävda lagen avsedda naturtypen stora enstaka träd och trädgrupper som dominerar ett öppet landskap att gälla i samband med ikraftträdandet av denna lag.

140 §

Skyddade naturtyper enligt den upphävda lagen

På de beslut om skyddade naturtyper som närings-, trafik- och miljöcentralen har fattat med stöd av 29 eller 30 § i den upphävda lagen tillämpas bestämmelserna i denna lag som följer:

1) på de naturtyper som avses i 29 § 1 mom. 1—5, 7 och 8 punkten i den upphävda lagen tillämpas 64, 66 och 67 § i denna lag,

2) på den i 29 § 1 mom. 6 punkten i den upphävda lagen avsedda naturtypen trädlösa eller av naturen trädfattiga sanddyner tillämpas 65—67 § i denna lag.

141 §

Förekomstplatser för arter enligt den upphävda lagen

På närings-, trafik- och miljöcentralens med stöd av 47 § 2 och 3 mom. i den upphävda lagen fattade beslut om skydd av platser där det förekommer arter som kräver särskilt skydd tillämpas 77, 80 och 83 § i denna lag.

På närings-, trafik- och miljöcentralens med stöd av 47 § 5 mom. i den upphävda lagen om skydd av platser där arter förekommer tillämpas 79, 80 och 83 § i denna lag.

142 §

Landskapsvårdsområden och naturminnesmärken enligt den upphävda lagen

På landskapsvårdsområden enligt 33 § och 34 § 1 och 2 mom. i den upphävda lagen tillämpas 92 och 93 § i denna lag.

På naturminnesmärken enligt 23 § i den upphävda lagen tillämpas 95 och 96 § i denna lag.

143 §

Anhängiga ärenden

På ett ärende som är anhängigt vid en förvaltningsmyndighet eller en domstol vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Om fullföljdsdomstolen upphäver ett beslut på vilket de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande ska tillämpas och återförvisar ärendet för att behandlas på nytt i sin helhet, ska ärendet behandlas och avgöras i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

144 §

Tillämpning på naturskyddsprogram och naturskyddsbeslut som godkänts före ikraftträdandet av den upphävda lagen

Vad som i 47 § 2 mom., 53 § 2 mom. och 114 § föreskrivs om naturskyddsprogram tillämpas också på följande skyddsprogram och skyddsbeslut som statsrådet har godkänt före ikraftträdandet av den upphävda lagen:

- 1) det program för utvecklande av nationalparks- och naturparksnätet som godkändes den 24 februari 1978, samt senare kompletteringar,
- 2) det basprogram för myrskydd som godkändes den 19 april 1979 och den 26 mars 1981,
- 3) det program för skydd av fågelrika insjöar och havsvikar som godkändes den 3 juni 1981,
- 4) det lundskyddsprogram som godkändes den 13 april 1989,
- 5) det skyddsbeslut för Mickelsörarna som godkändes den 24 augusti 1989,
- 6) det strandskyddsprogram som godkändes den 20 december 1990,
- 7) det skyddsprogram för gamla skogar som godkändes den 27 juni 1996.

145 §

Övergångsbestämmelse för vissa förordningar

Följande författningar som utfärdats med stöd av den upphävda lagen förblir i kraft:

- 1) miljöministeriets förordning om riktgivande värden på fridlysta djur och växter (9/2002),
- 2) statsrådets förordning om avhjälpande av vissa miljöskador (713/2009),
- 3) miljöministeriets förordning om en förteckning över de områden som omfattas av nätverket Natura 2000 (354/2015),
- 4) miljöministeriets förordning om utmärkning av naturskyddsområden i terrängen (261/2016),
- 5) statsrådets förordning om stöd för istandsättning och vård av vårdbiotoper åren 2020—2025 (953/2020) dock längst till och med den 31 december 2025,
- 6) statsrådets förordning om stöd för restaurering, istandsättning och vård av trädbevuxna livsmiljöer åren 2022—2027 (800/2022) dock längst till och med den 31 december 2027.

Helsingfors den 5 januari 2023

Republikens President

Sauli Niinistö

Miljö- och klimatminister Maria Ohisalo